

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

A U D I T O A T A S K A I T A

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

2021 m. liepos 15 d. Nr. A-4

Utena

Auditą atliko auditorių grupė:
Daiva Karalienė (grupės vadovė),
Nijolė Liesienė (iki 2020-11-26),
Dalia Petronienė (iki 2021-07-12),
Silvija Zlataravičienė (nuo 2021-04-20).

Auditas pradėtas 2020 m. rugsėjo 9 d.
Auditas baigtas 2021 m. liepos 15 d.

Su audito ataskaita galima susipažinti Kontrolės ir audito tarnybos interneto puslapyje adresu www.utena.lt

Audito ataskaita teikiama: Utenos rajono savivaldybės administracijai, Utenos rajono savivaldybės merui, Utenos rajono savivaldybės tarybai, Utenos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
ĮŽANGA	8
AUDITO REZULTATAI	10
1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – su reikšmingomis klaidomis	10
1.1. Ilgalaikio turto bei pagrindinės veiklos sąnaudų duomenys nėra teisingi.....	11
1.2. Negalime patvirtinti vieno subjekto su darbo santykiais susijusių išmokų sumų teisingumo.....	13
1.3. Pinigų srautų informacija netiksliai parodo, kam panaudoti pinigai	14
1.4. Tikslintina nebaigtos statybos išlaidų apskaitos tvarka	14
2. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų neatitikimų	15
3. Savivaldybės biudžetas planuotas ir vykdytas pagal įstatymus	16
4. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose – darbo užmokesčio nustatymo ir skaičiavimo klaidos	17
4.1. Septyniose įstaigose neteisėti priemokų ir/ar premijų skyrimo atvejai.....	17
4.2. Aštuoniose įstaigose darbo užmokestis skaičiuotas su klaidomis.....	18
5. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose tobulintinas darbo apmokėjimo reguliavimas ir taikoma praktika bei individualių darbo santykių įforminimas	20
5.1. Tikslintinos įstaigų darbo apmokėjimo sistemos.....	20
5.2. Keistina priemokų skyrimo biudžetinėse įstaigose praktika.....	22
5.3. Skirtinas įstaigų vadovų dėmesys darbo sutarčių pakeitimų įforminimui.....	23
6. Mokytojų darbo krūvio sandara su keliomis išimtimis atitinka teisės aktų reikalavimus	23
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	25
PRIEDAI	26
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	26
2 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	27
3 priedas. Informacija apie viešojo sektoriaus subjektams pateiktas rekomendacijas.....	33
4 priedas. Utenos rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto pajamų ir asignavimų palyginimas.....	35
5 priedas. Mokytojo darbo krūvio struktūra Utenos rajono ir Utenos apskrities mokyklose.....	37

PAGRINDINIAI FAKTAI

Utenos rajono savivaldybės turtas ir atitinkamai finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas 2020-12-31	Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto pajamos	2020 metais panaudoti savivaldybės biudžeto asignavimai
151 379,34 tūkst. Eur	44 147,9 tūkst. Eur	46 126,6 tūkst. Eur

40 Subjektų duomenys konsoliduoti savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje

47 Subjektų duomenys konsoliduoti savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje

≈ 1,4 proc. Ilgalaikio materialiojo turto duomenų teisingumo negalima patvirtinti

≈ 2,2 proc. Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų teisingumo negalima patvirtinti

7
(iš 30) Subjektuose nustatyti priemokų ir/ar premijų pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams skyrimo, nesilaikant teisės aktų nuostatų, atvejai

8
(iš 10) Subjektuose nustatytos darbo užmokesčio skaičiavimo klaidos

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaujantis Vietos savivaldos¹, Biudžeto sandaros², Viešojo sektoriaus atskaitomybės³, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo⁴ įstatymais, Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planais⁵ bei vykdant savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁶, atlikome Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2020 metais finansinį ir teisėtumo auditą.

Audituojamas subjektas - Utenos rajono savivaldybės administracija, kuri įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą⁷ bei rengia savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį⁸. Audituojamo subjekto adresas: Utenio a. 4, LT-28503 Utena, identifikavimo kodas 188710442.

Audituojamas laikotarpis - 2020 metai.

Audito tikslas:

- įvertinti 2020 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2020 metais teisėtumą pasirinktose audituoti srityse.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁹, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai; palyginamoji informacija apie mokytojų darbo krūvio struktūrą pateikta, pasinaudojus Utenos apskrities savivaldybių¹⁰ kontrolės ir audito tarnybų duomenimis.

Nepriklausomos nuomonės dėl 2020 metų Utenos rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir Utenos rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje; išvada (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma¹¹) dėl savivaldybės biudžeto pateikiama ataskaitos 3 skyriuje (16 psl.), dėl turto naudojimo 2020 metais teisėtumo audituotose srityse - ataskaitos 4 skyriuje (17 psl.). Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiai aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (27 psl.).

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai, 9 dalies 10 punktas.

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 37 straipsnio 3 dalis.

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalis.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 25 straipsnio 2 dalis.

⁵ Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 metų veiklos planas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2019 m. lapkričio 11 įsakymu Nr. Į-6 „Dėl Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 metų veiklos plano patvirtinimo“, Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos planas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. lapkričio 13 įsakymu Nr. Į-8 „Dėl Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“

⁶ Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. rugsėjo 9 d. pavedimas Nr. PV-5.

⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 3 punktas.

⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 23 straipsnio 5 dalis.

⁹ Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Anykščių rajono savivaldybė, Ignalinos rajono savivaldybė, Molėtų rajono savivaldybė, Visagino savivaldybė, Zarasų rajono savivaldybė.

¹¹ 4000 TAAIS INTOSAI atitikties audito standarto 37, 191 punktai.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. *Ilgalaikio turto bei pagrindinės veiklos sąnaudų duomenys nėra teisingi*

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo neatitikimai aštuoniuose subjektuose, nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrosios vertės nustatymo klaida bei nebaigtas muziejinių eksponatų tikraja verte vertinimas viename subjekte, nepagrįstas plėtros darbų pripažinimas kitame subjekte lėmė šių subjektų konsolidavimui pateiktų duomenų netikslumus, dėl kurių:

- savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nematerialiojo turto ir finansavimo sumų likučiai padidinti atitinkamai 2,56 tūkst. Eur ir 2,07 tūkst. Eur, ilgalaikio materialiojo turto ir rezervų – sumažinti atitinkamai 54,77 tūkst. Eur ir 54,28 tūkst. Eur; duomenys apie pagrindinės veiklos sąnaudas ir finansavimo pajamas padidinti 1,55 tūkst. Eur.

- negalėjome patvirtinti, kad savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje konsoliduoti dviejų subjektų ilgalaikio materialiojo turto likučiai 2020 metų pabaigoje – 1 407,03 tūkst. Eur, bei atitinkamos finansavimo sumų ir grynojo turto dalys, o taip pat vieno subjekto duomenys apie pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas – 13,83 tūkst. Eur, bei atitinkamą finansavimo pajamų dalį yra tikri ir teisingi.

(ataskaitos 1.1 poskyris)

2. *Negalime patvirtinti vieno subjekto su darbo santykiais susijusių išmokų sumų teisingumo*

Priskaitytų darbo užmokesčio tam pačiam darbuotojui sumų bei to paties laikotarpio darbo užmokesčio sąnaudų skirtumai skirtinguose subjekto apskaitos registruose, dėl kurių negalėjome patvirtinti, kad savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje konsoliduoti šio subjekto duomenys apie pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas – 545,31 tūkst. Eur, ir atitinkamą finansavimo pajamų dalį bei trumpalaikius įsipareigojimus – 7,75 tūkst. Eur, ir atitinkamą per vienus metus gautinų sumų dalį yra tikri ir teisingi.

(ataskaitos 1.2 poskyris)

3. *Pinigų srautų informacija netiksliai parodo, kam panaudoti pinigai*

Du Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai, rengdami žemesniojo lygio pinigų srautų ataskaitas, nesilaikė pinigų srautų grupavimo į pagrindinės ir investicinės veiklos pinigų srautus tvarkos. Dėl to savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktos pagrindinės veiklos išmokų sumos padidintos 16,49 tūkst. Eur, investicinės veiklos sumos ta pačia suma sumažintos.

(ataskaitos 1.3 poskyris)

4. *Tikslintina nebaigtos statybos išlaidų apskaitos tvarka*

Pagal audituojamu laikotarpiu galiojusią subjekto vadovo patvirtintą apskaitos tvarką, atskirais etapais atliekamų ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo darbų išlaidos ilgalaikio turto savikainai priskiriamos tik užbaigus visus darbų etapus. Tokia nustatyta ir audituotu laikotarpiu taikyta praktika turto nusidėvėjimo skaičiavimo tikslais nėra teisinga atvejais, kuomet atskirais darbų etapais atnaujinamas/sukuriamas turtas, kuris faktiškai pradedamas naudoti veikloje dar neužbaigus visų darbų etapų.

(ataskaitos 1.4 poskyris)

5. *Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų neatitikimų*

Utenos rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Tačiau

paminėtini viename subjekte nustatyti kiekybiškai nereikšmingi, bet dėl klaidų pobūdžio svarbūs apskaičiuotų ir faktiškai darbuotojams pervestų darbo užmokesčio sumų skirtumai, dėl kurių negalėjome patvirtinti, kad šio subjekto konsolidavimui pateikta darbo užmokesčiui panaudotų asignavimų suma – 533,8 tūkst. Eur, yra tikros ir teisingos su darbo santykiais susiję išlaidos.

(ataskaitos 2 skyrius)

6. Savivaldybės biudžetas planuotas ir vykdytas pagal įstatymus

Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžetas atitinka Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros, Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymuose bei Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytus savivaldybės biudžetui taikytus reikalavimus.

(ataskaitos 3 skyrius)

7. Septyniose įstaigose neteisėti priemonų ir/ar premijų skyrimo atvejai

Pagal darbo sutartis dirbantiems savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams priemokos ir premijos, kurių bendros sumos 2020 metais sudarė atitinkamai 4,48 tūkst. Eur ir 3,78 tūkst. Eur, skirtos, nesilaikant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatų. Dėl to audituojamu laikotarpiu neteisėtai panaudota 8,38 tūkst. Eur¹² savivaldybės biudžeto asignavimų.

(ataskaitos 4.1 poskyris)

8. Aštuoniose įstaigose darbo užmokesčio skaičiavimas su klaidomis

Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo klaidų: pritaikytas kitoks, nei nustatytas, pareiginės algos koeficientas ar priemokos procentinis dydis, pareiginės algos kintamosios dalies skaičiavimo klaidos, vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą reglamentuojančio teisės akto nesilaikymas ir pan., nustatėme 3,91 tūkst. Eur darbo užmokesčio ir socialinio draudimo permokų bei 0,73 tūkst. Eur nepriemokų.

(ataskaitos 4.2 poskyris)

9. Tikslintinos įstaigų darbo apmokėjimo sistemos

Audituojamu laikotarpiu galiojusios vienuolikos savivaldybės biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo sistemos nebuvo atnaujintos, atsižvelgiant į pasikeitusias Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatas; dviejų įstaigų vidaus teisės aktais nebuvo nustatyti mokytojams skiriamų valandų veikloms mokyklos bendruomenei ir profesiniam tobulėjimui kriterijai bei veiklų bendruomenei sąrašai.

(ataskaitos 5.1 poskyris)

10. Keistina priemonų skyrimo biudžetinėse įstaigose praktika

Savivaldybės biudžetinėse įstaigose priemonų skyrimas metų pabaigoje laikomas ne padidėjusio darbo krūvio apmokėjimo, bet darbo užmokesčiui skirtų asignavimų likučio panaudojimo priemone.

(ataskaitos 5.2 poskyris)

¹² 4,48 tūkst. Eur priemokos + 3,78 tūkst. Eur premijos + 0,12 tūkst. Eur nuo priemonų ir premijų apskaičiuotos socialinio draudimo įmokos.

11. Skirtinas įstaigų vadovų dėmesys darbo sutarčių pakeitimų įforminimui

Trijose savivaldybės biudžetinėse įstaigose tebegaliojo daugiau nei po vieną su tuo pačiu darbuotoju sudarytą sutartį, dviuose – neiforminti arba su klaidomis įforminti būtinųjų darbo sutarčių sąlygų pakeitimai.

(ataskaitos 5.3 poskyris)

12. Mokytojų darbo krūvio sandara su keliomis išimtimis atitinka teisės aktų reikalavimus

Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas, darbo krūvio struktūra (su nereikšmingais nukrypimais trijose švietimo įstaigose) atitiko teisės aktų nuostatas.

(ataskaitos 6 skyrius)

Rekomendacijos**» Utenos rajono savivaldybės administracijai:**

1. Papildyti žemesniojo lygio finansinių ataskaitų kontrolės procedūras viešojo sektoriaus subjektų investicinės veiklos pinigų srautų srityje (3 pagrindinis audito rezultatas).

2. Patikslinti nebaigtos statybos išlaidų apskaitos procedūras taip, kad atskiru statybos darbų etapu atnaujinto/sukurto turto (turto dalies) atidavimo naudoti veikloje operacija būtų įforminama ir apskaitoje registruojama ne vėliau, nei turtas pradedamas faktiškai naudoti veikloje (4 pagrindinis audito rezultatas).

3. Numatyti ir įvykdyti priemones asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui, panaudojimo metų pabaigoje kontrolei (10 pagrindinis audito rezultatas).

» Audito metu savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams pateiktos penkiasdešimt devynios rekomendacijos, kuriomis siekiama ištaisyti Pagrindinių audito rezultatų dalies 1, 2, 5, 7–9 ir 11–12 punktuose išdėstytus neatitikimus ir kitas subjektuose nustatytas klaidas, kurios grupei nebuvo reikšmingos. Iki audito ataskaitos pateikimo įgyvendintos dvidešimt šešios rekomendacijos; likusios rekomendacijos pagal subjektams nustatytus terminus turės būti įgyvendintos iki 2021 m. III-io ketv. pabaigos.

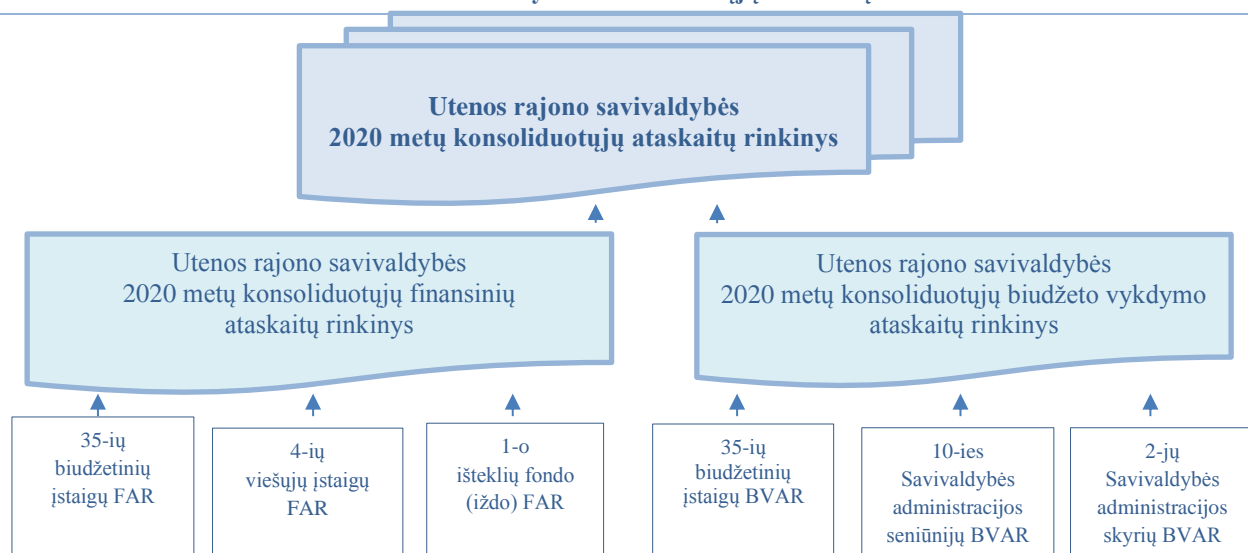
Subjektams pateiktų rekomendacijų skaičius nurodytas ataskaitos 3 priede „Informacija apie viešojo sektoriaus subjektams pateiktas rekomendacijas“ (31 psl.).

IŽANGA

Vadovaujantis teisės aktais, atliktas Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2020 metais vertinimo finansinis ir teisėtumo auditas.

Utenos rajono savivaldybės administracija, kuri organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą bei rengia savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, kartu su kitais savivaldybės viešojo sektoriaus subjektais sudaro Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupę. Šios grupės parengtų žemesniojo lygio ataskaitų pagrindu buvo sudaryti ir audito metu vertinti 2020 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai (žr. 1 schemą).

1 schema. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio sudėtis

Vertintą savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, parengtą keturiasdešimties Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų pagrindu ir patvirtintą viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje 2021 m. gegužės 21 d., ID 2147400722, sudarė: Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (2021-05-21 Nr. FR-15), Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (2021-05-21 Nr. FR1-16), Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (2021-05-21 Nr. FR1-17), Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis (2021-05-21 Nr. FR1-18) ir Utenos rajono savivaldybės 2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas (2021-05-21 Nr. FR1-19).

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje¹³, 2020 metų pradžioje buvo iš viso 139 001,65 tūkst. Eur, metų pabaigoje - 151 379,34 tūkst. Eur.

¹³ Utenos rajono savivaldybės Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, 2021-05-21, Nr. FR-15 (patvirtinta ID 2147400722).

Vertintą savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (2021-02-03 Nr. FR1-1, forma Nr. 1-sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (2021-02-03 Nr. FR1-2, forma Nr. 2-sav.), Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas (2021-02-05 Nr. FR1-5).

Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas, remiantis savivaldybės biudžeto pajamų apskaitos duomenimis ir keturiasdešimt septynių subjektų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų pagrindu.

Utenos rajono savivaldybės administracija ir kitos savivaldybės biudžetinės įstaigos 2020 metais vykdė 10 savivaldybės programų: savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo (01), ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtojimo veiksmų (02), informacinės visuomenės plėtros (03); kaimo plėtros (04), aplinkos apsaugos (05), infrastruktūros objektų plėtros (06), kokybiškos švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo (07), kultūrinės veiklos plėtros (08), sveikatos apsaugos (09), socialinės apsaugos plėtojimo (10). Šių programų vykdymui audituojamu laikotarpiu panaudota 46 126,6 tūkst. Eur asignavimų¹⁴.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės sudarančių subjektų sąrašai pateikti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (27 psl.).

¹⁴ Utenos rajono savivaldybės Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos, 2021-02-03 Nr. FR1-2, (forma Nr. 2-sav., 103 eil.) duomenimis.

AUDITO REZULTATAI

1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – su reikšmingomis klaidomis

Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupėje nustatytos ilgalaikio turto bei su darbo santykiais susijusių išmokų apskaitos klaidos turėjo reikšmingą įtaką 2020 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrumui ir teisingumui bei informacijos pagal nustatytus apskaitos principus atskleidimui (žr. 1 lentelę ir ataskaitos 1.1–1.3 poskyrius).

1 lentelė. Viešojo sektoriaus subjektų grupėje nustatytų klaidų ir neatitikimų įtaka savivaldybės KFA rinkiniui

Eil. Nr.	Ataskaitos straipsnis	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų straipsnio vertė, tūkst. Eur	Netikslumų suma, tūkst. Eur	
			vertė padidinta (+), vertė sumažinta (-)	subjekto konsolidavimui pateikta suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti
Finansinės būklės ataskaita (FBA)				
A.	Ilgalaikis turtas	140 578,70	-52,21	1407,03
A. I.	Nematerialusis turtas	213,62	+2,56	
A.II.	Ilgalaikis materialusis turtas	103 597,73	-54,77	1 407,03
C.	Trumpalaikis turtas	10 555,67		7,75
C.III	Per vienus metus gautinos sumos	4 550,18		7,75
D.	Finansavimo sumos	60 410,21	+2,07	1 313,22
E.	Išsipareigojimai	18 388,53		7,75
E.II	Trumpalaikiai išsipareigojimai	8 546,43		7,75
F.	Grynasis turtas	72 580,61	-54,28	93,81
I	Rezervai	552,83	-54,28	40,23
III	Sukauptas perviršis ar deficitas	62 071,05		53,58
Veiklos rezultatų ataskaita (VRA)				
A.	Pagrindinės veiklos pajamos	69 582,14	+1,55	559,14
A.I.	Finansavimo pajamos	29 622,94	+1,55	559,14
B.	Pagrindinės veiklos sąnaudos	70 260,22	+1,55	559,14
B.IX.	Švietimo	18 865,37	+1,55	545,31
B.X.	Socialinės apsaugos	14 234,63		13,83
Grynojo turto pokyčių ataskaita (GTPA)				
5 st., 19 eil.	Tikrosios vertės rezervas. Likutis ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną	552,83	-54,28	40,23
8 st., 19 eil.	Sukauptas perviršis ar deficitas. Likutis ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną	62 071,05		53,58
Pinigų srautų ataskaita (PSA)				
A.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
A.III.	Išmokos	59 964,77	+16,49	
B.	Investicinės veiklos pinigų srautai			
B.I.	Ilgalaikio turto (išskyrus finansinį) ir biologinio turto įsigijimas	9 342,87	-16,49	

Pastabos:

1. Neteikiamos ataskaitos ir straipsniai, kurių duomenų netikslumai nebuvo nustatyti arba neatitikimai buvo nereikšmingi; neteikiamas neatitikimų poveikis suminiams finansinių ataskaitų straipsniams, kurių duomenims turi įtakos aukščiau pateikti netikslumai (pvz.: pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas ir pan.).

2. Rengiant savivaldybės konsoliduotąsias finansines ataskaitas, savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupė laikoma ekonominiu vienetu ir šios grupės tarpusavio ūkinės operacijos bei jų rezultatai konsolidavimo procese yra eliminuojami. Todėl ne visos 1 lentelėje nurodytos savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų konsolidavimui pateiktos sumos gali būti tiesiogiai palyginamos su savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenimis.

1.1. Ilgalaikio turto bei pagrindinės veiklos sąnaudų duomenys nėra teisingi

Plėtos darbams priskiriamos nematerialiojo turto kūrimo išlaidos, pačiam viešojo sektoriaus subjektui planuojant ar kuriant naujus ar iš esmės pagerintus produktus¹⁵.

Nekilnojamosios kultūros vertybės finansinėse ataskaitose yra rodomos tikrąja verte (tikrosios vertės metodas); nekilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė nustatoma remiantis draudžiamąja verte, jei šios vertybės yra apdraustos; tuo atveju, kai šios vertybės nėra apdraustos, jų tikroji vertė nustatoma remiantis (teikiant prioritetą pirmiau einančiam punktui): 1) verte, kuri yra nustatoma vadovaujantis to turto registrą tvarkančio subjekto atliekamo vertinimo duomenimis; 2) įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta; 3) simboline vieno euro verte; viešojo sektoriaus subjektas turi patikslinti turto tikrąją vertę kiekvienų finansinių metų pabaigoje, prieš rengdamas metines finansines ataskaitas¹⁶. Kilnojamosios kultūros vertybės, kurioms priskiriamos muziejų fondo vertybės, finansinėse ataskaitose taip pat turi būti rodomos tikrąja verte¹⁷, o šių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinės rekomendacijos ir vertinimo tikrąja verte metodika patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais¹⁸. Vadovaujantis minėtais įsakymais ir muziejaus eksponatus valdančio subjekto vadovo patvirtinta tvarka¹⁹, kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimas tikrąja verte savivaldybėje turėjo būti baigtas iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Turto esminio pagerinimo išlaidos apskaitoje registruojamos didinant atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą ir jei atlikus esminį turto pagerinimą jo (turto) naudingo tarnavimo laikas nebuvo prailgintas, šio turto likutinė vertė po esminio pagerinimo turi būti nudėvėta per likusį naudingo tarnavimo laiką²⁰; konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti²¹, o nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką²².

Ilgalaikio turto apskaitos srityje atliktos audito procedūros devyniuose savivaldybės viešojo sektoriaus subjektuose²³ parodė ilgalaikio turto apskaitos klaidas:

- viename subjekte plėtos darbams nepagrįstai buvo priskirtos nematerialiojo turto sukūrimo paslaugos, pirktos iš tiekėjo, išlaidos (žr. 1 pavyzdžio 1 dalį);
- viename subjekte finansinių metų pabaigoje buvo nepatikslinkta nekilnojamųjų kultūros vertybių tikroji vertė bei apie 44 proc. muziejinių eksponatų buvo registruoti simboline vieno euro verte (žr. 1 pavyzdžio 2 dalį);

¹⁵ 13-ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1K-238 (su vėlesniais pakeitimais), 21, 26, 30 punktai, 56.1 papunktis.

¹⁶ 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 42, 61, 63, 64, 65 punktai.

¹⁷ Ten pat, 5, 42, 43 punktai.

¹⁸ Muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinės rekomendacijos, patvirtintos LR Kultūros ministro 2010 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. IV-446; Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąją verte metodika, patvirtinta LR Kultūros ministro 2015 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. IV-3.

¹⁹ Utenos kraštotyros muziejaus eksponatų vertinimo tikrąją verte tvarka, patvirtinta Utenos kraštotyros muziejaus direktoriaus 2015 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-42, pakeista (pakeistas tvarkos 3 punktas) Utenos kraštotyros muziejaus direktoriaus 2020 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. V-20.

²⁰ 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 33, 34 punktai.

²¹ Ten pat, 45 punktas.

²² 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 5, 23 punktai.

²³ Iš 17 subjektų, kuriuose buvo atliktos audito procedūros ilgalaikio turto apskaitos srityje.

- aštuoniuose subjektuose nustatėme ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo, nesilaikant 12-ojo VSAFAS nuostatų, atvejus (žr. 1 pavyzdžio 3 dalį).

1 pavyzdys

1 dalis

• Utenos daugiafunkcis sporto centras. Plėtos darbų grupei nepagrįstai priskirtos stadiono topo nuotraukos įsigijimo išlaidos (2,56 tūkst. Eur), tokiu būdu šiam turto vienetai taikytas neribotas naudingo tarnavimo laikas. Pagal šio nematerialiojo turto vieneto perdavimo eksploatacijai datą, likvidacinę vertę bei minimaliais kito nematerialiojo turto grupei priskirtino turto amortizacijos normatyvus šio turto likutinė vertė 2020-12-31 turėjo būti lygi nuliui, kas reiškia, jog subjekto konsolidavimui pateikti duomenys apie nematerialiojo turto bei finansavimo sumų likučius padidinti 2,56 tūkst. Eur.

2 dalis

• Utenos kraštotyros muziejus: 1) visi trys subjekto valdomi nekilnojamųjų kultūros vertybių objektai apskaitoje registruoti ir žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti įsigijimo savikaina, nors dviem iš jų turto registrą tvarkantis subjektas teisės aktų nustatyta tvarka 2020-12-31 dienai buvo atlikęs vertinimą ir paskelbęs vertinimo duomenis. Dėl netinkamai nustatytos dviejų nekilnojamųjų kultūros vertybių objektų tikrosios vertės, muziejaus konsolidavimui pateikti duomenys apie nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrąją vertę, tikrosios vertės rezervą ir grynojo turto pokyčius sumažinti 54,28 tūkst. Eur; 2) iki 2020-12-31 nebaigtas muziejinių eksponatų vertinimas tikrąja verte. Įstaigos dokumentų duomenimis, 2020-12-31 dienai muziejuje buvo saugomas 78201 eksponatas, iš kurių 37378 – apskaityti simboline 1 euro verte, t. y. nebuvo įvertinti tikrąja verte. Dėl to negalime patvirtinti, kad subjekto konsolidavimui pateikti duomenys apie kilnojamojų kultūros vertybių vertę (885,36 tūkst. Eur), rezervų (40,23 tūkst. Eur) bei finansavimo sumų likusioje dalyje likučius yra tikri ir teisingi.

3 dalis

• Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras. Atsižvelgiant į įstaigos apskaitos registruose nurodytą dviejų pastatų naudojimo pradžią, jų (pastatų) nusidėvimoji vertė turi būti paskirstyta atitinkamai iki 2107-11-30 ir 2074-02-28; pagal šioms turto vienetais 2020 m. taikytus mėnesio nusidėvėjimo normatyvus ir turto likutines vertes 2020-12-31 matyti, kad 1-ojo pastato nusidėvėjimas bus baigtas skaičiuoti 23 m. ir 5 mėn., 2-ojo – 1 m. ir 4 mėn. anksčiau, nei teisės aktais nustatytas jų naudingo tarnavimo laikas. Dėl audituotu laikotarpiu ir ankstesniais metais netinkamai skaičiuoto dviejų pastatų nusidėvėjimo negalime patvirtinti, kad subjekto konsolidavimui pateikti duomenys apie pastatų (521,67 tūkst. Eur), finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto (468,09 tūkst. Eur) ir sukaupto perviršio (53,58 tūkst. Eur) likučius, pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas bei atitinkamas finansavimo pajamų dalis (13,83 tūkst. Eur) yra tikri ir teisingi.

• Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“. 2020 m. 05 mėn. pradėtam naudoti veikloje turto vienetai mėnesio nusidėvėjimo suma 2020 m. 06–12 mėnesiais skaičiuota 14,6 karto didesnė. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie mašinų ir įrenginių bei finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto likučius sumažinti 2,64 tūkst. Eur, duomenys apie pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas bei atitinkamas finansavimo pajamų dalis ta pačia suma padidinti.

• Utenos r. Saldutiškio pagrindinė mokykla. Netinkamai nustačius pastato-katilinės naudingo tarnavimo laiką bei atskiru turto vienetai įregistravus minėto pastato esminio pagerinimo išlaidas, neteisingai skaičiuotas šio pastato nusidėvėjimas. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie pastatų bei finansavimo sumų likučius padidinti 1,53 tūkst. Eur, duomenys apie pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas bei finansavimo pajamas sumažinti 0,41 tūkst. Eur.

• Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla. Autobusui naudingo tarnavimo laikas buvo nustatytas, neatsižvelgiant į jo naudojimo laiką turimą perdavusiam VSS; be to, patikslinus šio turto finansavimo šaltinį, mėnesio nusidėvėjimo suma buvo apskaičiuota iš naujo, t. y. neįvertinus sukauptos nusidėvėjimo sumos. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie transporto priemonių bei finansavimo sumų likučius sumažinti 0,75 tūkst. Eur, duomenys apie pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas bei finansavimo pajamas padidinti 0,19 tūkst. Eur.

• Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras. Pastato dalį perdavus kitam VSS, nekorektiškai perskaičiuota mėnesio nusidėvėjimo suma įstaigos po perdavimo valdomai turto daliai. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie pastatų bei finansavimo sumų likučius padidinti 0,68 tūkst. Eur, duomenys apie pagrindinės veiklos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas bei finansavimo pajamas sumažinti 0,87 tūkst. Eur.

• Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba. Nuo 2015 m. nepagrįstai neskaičiuotas nusidėvėjimas faktiškai veikloje naudotam vienam turto vienetai. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie mašinų ir įrenginių bei finansavimo sumų likučius padidinti 0,36 tūkst. Eur.

• Utenos kraštotyros muziejus. Penkiems ilgalaikio materialiojo turto vienetais nusidėvėjimas 2013 m. pradėtas skaičiuoti 1 mėnesiu vėliau, nei nustatyta 12-ajame VSAFAS. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie baldų ir biuro įrangos bei finansavimo sumų likučius padidinti 0,27 tūkst. Eur.

• Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“. Dviem ilgalaikio turto vienetais nusidėvėjimas 2018 m. pradėtas skaičiuoti vėliau, nei nustatyta 12-ajame VSAFAS. Dėl to įstaigos konsolidavimui pateikti duomenys apie baldų ir biuro įrangos bei finansavimo sumų likučius padidinti 0,06 tūkst. Eur.

Dėl šiame poskyryje išdėstytų ilgalaikio turto apskaitos neatitikimų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nematerialiojo turto (FBA A.I. eil.) ir finansavimo sumų (FBA D. eil.) likučiai laikotarpio pabaigoje padidinti atitinkamai 2,56 tūkst. Eur ir 2,07 tūkst. Eur, ilgalaikio materialiojo turto (FBA A.II. eil.) ir rezervų (FBA F.1 eil., GTPA 13 eil.) – sumažinti atitinkamai 54,77 tūkst. Eur ir 54,28 tūkst. Eur; duomenys apie 2020 m. pagrindinės veiklos sąnaudas (VRA B.IX eil.) ir finansavimo pajamas (VRA A.I. eil.) padidinti 1,55 tūkst. Eur;

Taip pat negalime patvirtinti, kad dviejų subjektų konsolidavimui pateikti duomenys apie ilgalaikio materialiojo turto likučius (FBA A.II. eil.) – 1 407,03 tūkst. Eur, ir atitinkamas finansavimo sumų ir grynojo turto dalis (FBA D. eil. – 1 313,22 tūkst. Eur, F eil. – 93,81 tūkst. Eur) bei vieno subjekto duomenys apie audituoto laikotarpio pagrindinės veiklos sąnaudas (VRA B.X eil.) – 13,83 tūkst. Eur, ir atitinkamą finansavimo pajamų (VRA A.I. eil.) dalį yra tikri ir teisingi.

1.2. Negalime patvirtinti vieno subjekto su darbo santykiais susijusių išmokų sumų teisingumo

Subjektai apskaitą turi tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama²⁴.

Atlikdami audito procedūras darbo užmokesčio srityje, viename viešojo sektoriaus subjekte nustatėme nepavienes darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo klaidas (išsamiau – ataskaitos 2 skyriuje ir 4.2 poskyryje), priskaitytų darbo užmokesčio sumų skirtumus skirtinguose įstaigos apskaitos registruose (žr. 2 pavyzdį), kurie rodo, kad įstaigos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų bei su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų sumos nėra tikros ir teisingos.

2 pavyzdys

Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“:

1) šešioms darbuotojams (iš 16-os atrinktų) 2020 metais priskaityto darbo užmokesčio sumos, nurodytos apskaitos registre „Asmens kortelė“, skyrėsi nuo darbo užmokesčio žiniaraščiuose pateiktų šiems darbuotojams priskaitytų darbo užmokesčio sumų (skirtumai – nuo 0,02 tūkst. Eur iki 0,71 tūkst. Eur)²⁵;

2) darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sumos, nurodytos įstaigos 2020 m. darbo užmokesčio žiniaraščiuose (toliau - žiniaraštis), skyrėsi nuo sumų, pateiktų registre „Didžioji knyga“, pvz.: 2020 m. vasario mėn. žiniaraščio duomenimis priskaityta darbo užmokesčio suma 43,37 tūkst. Eur, Didžiojoje knygoje 42,92 tūkst. Eur, 2020 m. balandžio mėn. darbo užmokesčio žiniaraštyje darbo užmokesčio suma – 41,11 tūkst. Eur, Didžiojoje knygoje – 38,47 tūkst. Eur, 2020 m. gegužės mėn. darbo užmokesčio žiniaraščio duomenimis darbdavio nedarbingumo pašalpų priskaičiuota 0,20 tūkst. Eur, Didžiojoje knygoje minėta pašalpų suma neregistruota; 2020 m. birželio mėn. darbo užmokesčio žiniaraščio duomenimis darbo užmokesčio suma – 43,03 tūkst. Eur, Didžiosios knygos duomenimis – 43,75 tūkst. Eur ir t.t.

Dėl to negalime patvirtinti, kad subjekto konsolidavimui pateikti duomenys apie pagrindinės veiklos sąnaudas (VRA B.X eil.) – 545,31 tūkst. Eur, ir atitinkamą finansavimo pajamų (VRA A.I. eil.) dalį bei trumpalaikius įsipareigojimus (FBA E.II eil.) – 7,75 tūkst. Eur, ir atitinkamą per vienus metus gautinų sumų (FBA C.III eil.) dalį yra tikri ir teisingi.

²⁴ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 4 straipsnio 1 ir 3 punktai.

²⁵ Atvejų skaičiai ir skirtumų dydžiai nėra baigtiniai ir absoliutūs, kadangi audito procedūros neapėmė visų įstaigos darbuotojų.

1.3. Pinigų srautų informacija netiksliai parodo, kam panaudoti pinigai

Investicinės veiklos pinigų srautai rodo išmokas, kurios buvo padarytos per ataskaitinį laikotarpį įsigyjant ilgalaikį turtą ir biologinį turtą; pagrindinės veiklos pinigų srautai rodo, iš kokių viešojo sektoriaus subjekto pagrindinės veiklos sričių (dėl kokių vykdomų viešojo sektoriaus subjekto pagrindinės veiklos sričių), išskyrus finansinę ir investicinę veiklą, gaunamos pinigų įplaukos ir daromos išmokos²⁶.

Nesilaikant pinigų srautų grupavimo į pagrindinės ir investicinės veiklos pinigų srautus principų, ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo išlaidos dvejų savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų (žr. 3 pavyzdį) žemesniojo lygio pinigų srautų ataskaitose buvo priskirtos ne investicinės veiklos pinigų srautams, bet pagrindinės veiklos pinigų srautų išmokų grupei:

3 pavyzdys

- Utenos Vyturių progimnazija – 9,99 tūkst. Eur;
- Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“ – 6,50 tūkst. Eur.

Dėl to savivaldybės konsoliduotosios pinigų srautų ataskaitos straipsnyje A.III.9 „Švietimo“ pagrindinės veiklos pinigų srautų išmokų duomenys padidinti 16,49 tūkst. Eur, straipsnyje B.I „Ilgalaikio turto (išskyrus finansinį) ir biologinio turto įsigijimas“ investicinės veiklos pinigų srautų duomenys ta pačia suma sumažinti.

Pastebėtina, kad analogiškos pinigų srautų pateikimo žemesniojo lygio finansinėse ataskaitose klaidos savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupėje buvo nustatytos ir ankstesnių auditų metu²⁷. Tai rodo, jog konsolidavimo metu konsoliduojančio subjekto vykdomos kontrolės procedūros yra nepakankamos.

1.4. Tikslintina nebaigtos statybos išlaidų apskaitos tvarka

Ilgalaikio materialiojo turto nebaigtos statybos grupei priskiriamos visos projektavimo, statybos ir kitos panašios išlaidos, padarytos iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti, kaip yra numatęs viešojo sektoriaus subjektas²⁸. Utenos rajono savivaldybės administracijos apskaitos vadove nustatyta, kad ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ar kapitalinio remonto išlaidos gali būti kaupiamos ir priskiriamos ilgalaikio materialiojo turto savikainai iki ilgalaikio materialiojo turto atidavimo naudoti veikloje; tokiu atveju, kai esminio pagerinimo darbai atliekami atskirais etapais, sukauptos išlaidos atnaujinamo (remontuojamo) ilgalaikio materialiojo turto savikainai priskiriamos tik užbaigus visus remonto darbus²⁹.

Pažymėtina, kad ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo ar statybos darbų vykdymas etapais kai kuriais atvejais sudaro sąlygas (leidžia) pilnai naudoti turtą (teikti paslaugas ar vykdyti funkcijas), neužbaigus visų darbų etapų (žr. 4 pavyzdį).

²⁶ 5-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Pinigų srautų ataskaita“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 1K-011 (su vėlesniais pakeitimais), 14, 26 punktai.

²⁷ Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. liepos 16 d. audito ataskaita Nr. A-2 „Utenos rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“; Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 m. liepos 14 d. audito ataskaita Nr. A-4 „Utenos rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“.

²⁸ 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 73 punktas, 73.10 papunktis.

²⁹ Utenos rajono savivaldybės administracijos apskaitos vadovo, patvirtinto Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. AĮ-943, 2 priedo 40.1 papunktis.

4 pavyzdys

Utenos rajono savivaldybės administracijos apskaitoje nebaigtos statybos sąskaitoje 2020-12-31 registruotos:

- Užpalių gimnazijos pastato modernizavimo išlaidos (131,28 tūkst. Eur). Mokslo paskirties pastato Utenos r. sav., Užpalių mstl., Pilies g. 14, atnaujinimo (modernizavimo) projektas išskaidytas į 10 etapų, vienas iš kurių – vaikų darželio patalpų remontas. Vadovaujantis aukščiau minėta Savivaldybės administracijos apskaitos vadovo nuostata, šio projekto, įskaitant etapo – vaikų darželio patalpų remontas, išlaidos kaupiamos nebaigtos statybos sąskaitoje, nors minėtos patalpos naudotos, teikiant vaikų išlaikymo paslaugas tiek 2019, tiek 2020 metais.

- Aukštakalnio daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo teritorijos sutvarkymo ir infrastruktūros plėtros išlaidos (545,96 tūkst. Eur). Projektas „Aukštakalnio daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo teritorijos sutvarkymas ir infrastruktūros plėtros įrengimas Utenos mieste“ suskaidytas į 3 dalis, iš kurių kiekviena – į 7 etapus; visos projekto išlaidos kaupiamos nebaigtos statybos sąskaitoje, nors tam tikrais projekto etapais sukurtas turtas (pvz., bendrojo naudojimo vaikų žaidimų aikštelės, bendrojo naudojimo poilsio aikštelės) pilnai naudojamas.

Mūsų nuomone, paminėta ar analogiška ilgą laiką trunkančių ilgalaikio materialiojo turto atnaujinimo ar statybos darbų išlaidų apskaitos tvarka turto nusidėvėjimo skaičiavimo prasme nėra teisinga, todėl turėtų būti keistina taip, kad turto dalies atidavimo naudoti veikloje operacija galėtų būti registruojama anksčiau, nei bus baigti visi projekto etapai.

2. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų neatitikimų

Utenos rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Tačiau paminėtini audito metu viename subjekte nustatyti darbuotojams mokėtinų darbo užmokesčio ir faktiškai 2020 metais pervestų sumų skirtumai (žr. 5 pavyzdį), kurie kiekybiškai (pinigine išraiška) nebuvo reikšmingi, tačiau svarbūs dėl sisteminio pobūdžio ir susidarymo aplinkybių.

5 pavyzdys

Utenos vaikų lopšeli-darželis „Šaltinėlis“. Iš 16-os auditui atrinktų darbuotojų 11-ai nustatėme apskaičiuotų pervestinių ir faktiškai pervestų darbo užmokesčio sumų skirtumus, iš jų: 7-iems – darbo užmokesčio priskaitymu nepagrįstus faktiškai atliktus mokėjimus, kurių bendros sumos vienam darbuotojui 2020 m. svyravo nuo 0,01 tūkst. Eur iki 0,5 tūkst. Eur; 4-iems – atvejus, kuomet darbo užmokesčio 2020 metais faktiškai buvo pervesta mažiau, nei priskaičiuota (atskaičius iš darbo užmokesčio išskaitomus mokesčius). Šiuo atveju bendros sumos per metus buvo iki 0,01 tūkst. Eur.

Atsižvelgiant į klaidų paplitimą³⁰ tikėtina, jog 5-ame pavyzdyje pateikto pobūdžio neatitikimai galimi ir kitiems, audito procedūroms neatrinktiems, subjekto darbuotojams.

Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kad vieno viešojo sektoriaus subjekto konsolidavimui pateikta Utenos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos straipsnyje 2.1. „Darbo užmokestis ir socialinis draudimas“³¹ konsoliduota darbo užmokesčiui panaudotų asignavimų suma – 533,8 tūkst. Eur – yra tikros ir teisingos su šio subjekto darbo santykiais susijusios išlaidos.

³⁰ Darbo užmokesčio klaidos nustatytos 11-ai iš 16-os (t. y. 69 proc.) audituotų darbuotojų.

³¹ Utenos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020-12-31 ataskaitos (forma Nr. 2-sav.) straipsnyje 2.1. konsoliduota darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų suma 24 201,9 tūkst. Eur.

3. Savivaldybės biudžetas planuotas ir vykdytas pagal įstatymus

» Savivaldybės biudžetas tvirtinamas per du mėnesius nuo valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo³².

Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžetas, kaip reikalauja Biudžeto sandaros įstatymas, patvirtintas per du mėnesius³³ nuo 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo³⁴.

» Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu³⁵, savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų yra numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtą ir viešai paskelbtą 2019–2022 m. ekonominės raidos scenarijų, planuotas 2020 m. produkcijos atotrūkis nuo potencialo³⁶ buvo teigiamas, todėl metų pradžioje Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžetas turėjo būti planuojamas ir tvirtinamas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme³⁷ numatytą išimtį³⁸. Vėliau, pagal paskelbtą 2020–2023 m. ekonominės raidos scenarijų³⁹, kuris buvo parengtas atsižvelgiant į COVID-19 plitimo poveikį ir su juo susijusias aplinkybes, savivaldybės 2020 metų biudžetas turėjo būti keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Utenos rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto planinių rodiklių duomenimis, 2020 metų eigoje savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinti savivaldybės biudžeto asignavimai viršijo biudžeto pajamas (įskaitant nepanaudotą 2019 metų biudžeto pajamų dalį⁴⁰, bei nuo 2020 m. balandžio 18 d. – ir trumpalaikes paskolas⁴¹) leistiniais dydžiais⁴² arba buvo už jas (pajamas) mažesni (žr. ataskaitos 4 priedo, 1 lentelę); metų pabaigos duomenimis, panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų suma buvo mažesnė už savivaldybės biudžeto pajamas (koreguotas nepanaudota 2019 metų biudžeto pajamų dalimi bei trumpalaikių paskolų sumomis) (žr. ataskaitos 4 priedo, 2 lentelę).

³² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 5 dalis.

³³ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimas Nr. TS-44 „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto patvirtinimo“.

³⁴ 2019 m. gruodžio 17 d. Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XIII-2695.

³⁵ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalis.

³⁶ Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymo 2 straipsnio 4 dalis: Teigiamu produkcijos atotrūkiu nuo potencialo laikomas toks atotrūkis, kai tam tikrų metų faktinis arba numatomas BVP grandininės apimties lygis yra aukštesnis negu potencialus jos lygis. Neigiamu produkcijos atotrūkiu nuo potencialo laikomas toks atotrūkis, kai tam tikrų metų faktinis arba numatomas BVP grandininės apimties lygis yra žemesnis negu potencialus jos lygis.

³⁷ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

³⁸ Išimtis taikoma, skolinantis Finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams, kuomet savivaldybės biudžeto atitiktis minėtoms Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradeda naudoti metinio grynojo skolinimosi suma.

³⁹ <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonominės-raidos-scenarijus/scenarijus-2020-kovas>

⁴⁰ Remiantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi, savivaldybės biudžeto einamųjų metų pajamos koreguojamos pridėdant nepanaudotą pajamų dalį – praėjusių metų biudžeto pajamų dalį, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus.

⁴¹ Remiantis LRV 2020 m. balandžio 8 d. protokolu, savivaldybės pajamomis numatyta vadinti ir trumpalaikes paskolas, suteiktas savivaldybėms apyvartinių lėšų trūkumui, atsiradusiam dėl negautų planuotų pajamų. Ši nuostata taikoma, vertinant fiskalinės drausmės taisyklių laikymąsi tik 2020 metais.

⁴² Ne daugiau kaip 1,5 procento.

Kitaip tariant, Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžetas planuotas, tvirtintas, keistas ir vykdytas, laikantis Biudžeto sandaros ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų nuostatų bei Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo reikalavimų.

4. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose – darbo užmokesčio nustatymo ir skaičiavimo klaidos

4.1. Septyniose įstaigose neteisėti priemokų ir/ar premijų skyrimo atvejai

Pagal 2020 metais galiojusias Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (toliau – DA įstatymas) nuostatas⁴³, priemokos už papildomą darbo krūvį, kai yra padidėjęs darbų mastas, atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, bet neviršijama nustatyta darbo laiko trukmė, už pavadavimą, kai raštu pavedama laikinai atlikti kito darbuotojo funkcijas ar už papildomų pareigų ar užduočių, nenustatytų pareigybės aprašyme ir suformuluotų raštu, vykdymą galėjo siekti iki 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio.

Minėtas įstatymas taip pat numatė⁴⁴ baigtinį sąrašą atvejų, kuomet biudžetinių įstaigų darbuotojams galėjo būti skiriamos premijos, t. y.: atlikus vienkartinės biudžetinės įstaigos veiklai ypač svarbias užduotis; labai gerai įvertinus biudžetinės įstaigos darbuotojo veiklą; įgijus teisę gauti socialinio draudimo senatvės pensiją ir darbuotojo iniciatyva nutraukus darbo sutartį; įgijus teisę gauti kompensacinę išmoką profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniams darbuotojams, kurie dėl profesijos specifikos negali dirbti pagal įgytą specialybę ir dėl to nutraukiama jų darbo sutartis. Kiekvienu aukščiau nurodytu atveju premija galėjo būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus, išskyrus nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjus⁴⁵.

Audito metu septyniose savivaldybės biudžetinėse įstaigose⁴⁶ nustatėme atvejus, kuomet priemokos ir/ar premijos darbuotojams buvo skirtos, nesilaikant DA įstatymo nuostatų:

- šešiose įstaigose darbuotojams skirtos priemokos siekė daugiau nei 30 proc. darbuotojo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio (žr. 6 pavyzdį);

6 pavyzdys

- Utenos Vyturių progimnazija. Maksimalų priemokos dydį viršijančios priemokos skirtos 17-ai darbuotojų; bendra neteisėtai skirtų priemokų suma 3,15 tūkst. Eur.
- Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka. Maksimalų priemokos dydį viršijančios priemokos skirtos 5-iems darbuotojams; bendra neteisėtai skirtų priemokų suma 0,43 tūkst. Eur.
- Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla. Maksimalų priemokos dydį viršijančios priemokos skirtos 2-iems darbuotojams; bendra neteisėtai skirtų priemokų suma 0,33 tūkst. Eur.
- Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“. Maksimalų priemokos dydį viršijančios priemokos skirtos 2-iems darbuotojams; bendra neteisėtai skirtų priemokų suma 0,27 tūkst. Eur.
- Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“. Maksimalų priemokos dydį viršijančios priemokos skirtos 4-iems darbuotojams; bendra neteisėtai skirtų priemokų suma 0,21 tūkst. Eur.
- Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Maksimalų priemokos dydį viršijanti priemoka skirta 1-am darbuotojui, nustatytą maksimalų priemokos dydį viršijusi priemoka suma 0,09 tūkst. Eur.

⁴³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnis.

⁴⁴ Ten pat, 12 straipsnio 1 dalis.

⁴⁵ Ten pat, 12 straipsnio 2 dalis.

⁴⁶ Iš 30-ies įstaigų, kuriose buvo vertintas priemokų ir premijų skyrimo teisėtumas visiems pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams.

- vienoje įstaigoje premijos skirtos įstatyme nenumatytu atveju (žr. 7 pavyzdžio 1 dalį), kitoje įstaigoje – tuo pačiu įstatyme nustatytu atveju premija darbuotojui skirta du kartus per metus (žr. 7 pavyzdžio 2 dalį).

7 pavyzdys

1 dalis

Utenos Dauniškio gimnazija. 3-ims darbuotojams 2020-12-28 buvo skirtos premijos „už labai gerus metų darbo rezultatus gimnazijoje“; minėti datai nebuvo neįgyvendintų siūlymų ir išvadų, susijusių darbuotojų ankstesnių metų veiklos vertinimais, o jų (darbuotojų) 2020 metų veiklos vertinimo procedūros 2020-12-28 dienai dar nebuvo atliktos; bendra neteisėtai skirtų premijų suma 3,28 tūkst. Eur.

2 dalis

Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka. 1-am darbuotojui premija įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju – atlikus vienkartinės biudžetinės įstaigos veiklai ypač svarbias užduotis – skirta du kartus. Antrą kartą neteisėtai skirtos premijos suma – 0,50 tūkst. Eur.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatų neatitinkančių įstaigų vadovų sprendimų 2020 metais neteisėtai panaudota 8,38 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto asignavimų, iš jų: 4,48 tūkst. Eur priemokoms, 3,78 tūkst. Eur premijoms ir 0,12 tūkst. Eur nuo priemokų ir premijų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms.

4.2. Aštuoniose įstaigose darbo užmokesčiai skaičiuotas su klaidomis

Biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus pagal įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje numatytus kriterijus ir koeficientų dydžius nustato įstaigos vadovas⁴⁷; DA įstatyme nustatyta tvarka biudžetinių įstaigų darbuotojams gali būti nustatoma pareiginės algos kintamoji dalis bei skiriamos priemokos; pareiginės algos kintamoji dalis nustatoma ir skaičiuojama procentiniu dydžiu nuo pareiginės algos pastoviosios dalies; jei priemoka skiriama procentiniu dydžiu, ji taip pat skaičiuojama nuo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio⁴⁸.

Valstybės tarnautojams už tarnybos Lietuvos valstybei stažą sudaro vienas procentas pareiginės algos už kiekvienus tarnybos Lietuvos valstybei metus⁴⁹.

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarką numato Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas⁵⁰.

Šio audito procedūros aštuoniose savivaldybės biudžetinėse įstaigose⁵¹ atskleidė darbo užmokesčio skaičiavimo, nesilaikant aukščiau minėtų teisės aktų, atvejus bei kitas klaidas:

- keturiose įstaigose nustatėme atvejus, kuomet darbo užmokesčiai pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams buvo skaičiuotas taikant kitokius, nei nustatyta įstaigos vadovo įsakymais, pareiginės algos koeficientus ar priemokos procentinį dydį (žr. 8 pavyzdį);

⁴⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 7 straipsnio 10 dalis.

⁴⁸ Ten pat, 9, 10, 14 straipsniai.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 2 dalis.

⁵⁰ Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.

⁵¹ Iš 10 įstaigų, kuriose buvo vertintas darbo užmokesčio nustatymo teisėtumas bei apskaičiavimo ir išmokėjimo teisingumas auditui atrinktiems pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams bei savivaldybės politikams ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams.

8 pavyzdys

- Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“: 1) nuo 2020 m. vasario mėn. įstaigos vadovo įsakymu darbuotojui nustatytas pareiginės algos koeficientas – 5,89 (baziniu dydžiu), tačiau darbo užmokestis 2020 m. 02–12 mėn. skaičiuotas, taikant 7,36 dydžio koeficientą; 2) nuo 2002 m. rugsėjo mėn. darbuotojui nustatytas pareiginės algos koeficientas – 2,74 (baziniu dydžiu), tačiau darbo užmokestis 2020 m. 09–12 mėn. skaičiuotas, taikant 2,945 dydžio koeficientą; 3) nuo 2020 m. sausio mėn. darbuotojui patvirtintas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas 4,57 (baziniu dydžiu), tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už 01 mėn. taikytas 4,95 dydžio koeficientas. Tam pačiam darbuotojui nuo 2020 m. rugsėjo mėn. patvirtintas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas 4,70 (baziniu dydžiu), skaičiuojant darbo užmokestį už 12 mėn. taikytas 4,83 dydžio koeficientas; 4) nuo 2020 m. kovo mėn. teisės aktų nustatyta tvarka darbuotojui 5 proc. padidintas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas, tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už 03 mėn., pareiginės algos koeficientas nustatytas dydžiu nebuvo padidintas; vėliau - 2020 m. 04 mėn., atliekant skaičiavimo klaidos taisymą, korekcija atlikta neteisingai, t. y. priskaityta per daug. Bendra audito metu nustatyta darbo užmokesčio permokų 4-iems darbuotojams suma 2,63 tūkst. Eur.
- Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“: 1) nuo 2020 m. 06 mėn. darbuotojui nustatytas pareiginės algos koeficientas 3,06 (baziniu dydžiu), tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už 2020 m. 08 mėn. taikytas 4,38 koeficientas; 2) nuo 2020 m. 09 mėn. darbuotojui nustatytas pareiginės algos koeficientas – 2,28 (baziniu dydžiu), skaičiuojant darbo užmokestį už 2020 m. 09–12 mėn. taikytas 2,36 koeficientas; 3) 2020 m. 12 mėn. skirta 30 proc. pareiginės algos dydžio priemoka, kuri apskaičiuota pritaikius ne darbuotojui nustatytą pareiginės algos koeficientą - 9,2, bet 8,62 (baziniu dydžiu) Dėl minėtų priežasčių bendra darbo užmokesčio permokų 2-iems darbuotojams suma 0,05 tūkst. Eur, nepriemokos 1-am darbuotojui dydis 0,03 tūkst. Eur.
- Utenos Krašunos progimnazija. Nuo 2020 m. 09 mėn. darbuotojui nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas – 9 (baziniu dydžiu), tačiau skaičiuojant darbo užmokestį už 2020 m. 09–12 mėn., buvo taikytas 8,80 koeficientas. Dėl to nepriemokos 1-am darbuotojui dydis 0,08 tūkst. Eur.
- Utenos Vyturių progimnazija. 2020 m. 09–12 mėn. įstaigos vadovo įsakymu darbuotojui skirta 22 proc. pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoka, tačiau priemoka faktiškai skaičiuota, taikant 25 proc. Dėl to permokos 1-am darbuotojui dydis 0,13 tūkst. Eur.

- penkiose įstaigose nustatėme vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą reglamentuojančios tvarkos nesilaikymo atvejus, kurie lėmė darbo užmokesčio už kasmetines atostogas skaičiavimo klaidas (žr. 9 pavyzdį);

9 pavyzdys

- Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla. Skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas 2-iems darbuotojams, į vidutinį darbo užmokestį neįskaitytos premijos⁵²; nepriemokų 2-iems darbuotojams suma 0,10 tūkst. Eur.
- Utenos Krašunos progimnazija. Skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas 4-iems darbuotojams, į vidutinį darbo užmokestį neįskaitytos priemokos už darbą valstybinių brandos egzaminų vykdymo grupėse⁵³; nepriemokų 4-iems darbuotojams suma 0,07 tūkst. Eur.
- Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“. Skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas 1-am darbuotojui, netinkamai apskaičiuotas faktiškai dirbtų dienų skaičius vidutinio darbo užmokesčio skaičiuojamuoju laikotarpiu⁵⁴; nepriemoka darbuotojui 0,15 tūkst. Eur.
- Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“. Skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas 1-am darbuotojui, netinkamai taikytas skaičiuojamasis laikotarpis vidutiniam darbo užmokesčiui skaičiuoti⁵⁵; nepriemoka darbuotojui 0,10 tūkst. Eur.
- Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“. Skaičiuojant apmokėjimą už atostogas ir nedarbingumo pašalpas iš darbdavio lėšų 1-am darbuotojui, netinkamai taikytas skaičiuojamasis laikotarpis vidutiniam darbo užmokesčiui skaičiuoti; permoka darbuotojui 0,24 tūkst. Eur.

- vienoje įstaigoje buvo atvejų, kuomet pareiginės algos kintamoji dalis buvo skaičiuota ir mokėta nesant teisinio pagrindo; pareiginės algos kintamoji dalis skaičiuota ne nuo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio, bet nuo pareiginės algos pastoviosios dalies ir priemokų arba premijų

⁵² Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496, 3.5, 5.9 papunkčiai.

⁵³ Ten pat, 3.3, 3.4 papunkčiai.

⁵⁴ Ten pat, 5.4 papunktis.

⁵⁵ Ten pat, 5.1, 5.13 papunkčiai.

sumų; priemoka skaičiuota ne nuo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio, bet nuo pareiginės algos pastoviosios ir kintamosios dalies sumų (žr. 10 pavyzdį);

10 pavyzdys

• Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla: 1) nesant įstaigos vadovo įsakymo, kuriuo būtų nustatyta pareiginės algos kintamoji dalis, 1-am darbuotojui 2020 m. 03–12 mėn. buvo skaičiuojama ir išmokama 8 proc. dydžio pareiginės algos kintamoji dalis; nepagrįstai priskaičiuota pareiginės algos kintamoji dalis turėjo įtaką ir apmokėjimo už kasmetines atostogas dydžiui; 2) 3-ims darbuotojams pareiginės algos kintamoji dalis 2020 m. 12 mėn., 1-am – 2020 m. 09–12 mėn. skaičiuota ne nuo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio, bet nuo pareiginės algos pastoviosios dalies ir priemonių arba premijų sumų; 3) 1-am darbuotojui priemoka 2020 m. 03–06 mėn. skaičiuota ne nuo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio, bet nuo pareiginės algos pastoviosios ir kintamosios dalies sumų. Bendra darbo užmokesčio permokų dėl minėtų priežasčių įstaigoje suma 0,47 tūkst. Eur.

- penkiose įstaigose nustatėme kitas, aukščiau nurodytiems konkrečioms atvejams nepriskirtinas, skaičiavimo klaidas (žr. 11 pavyzdį).

11 pavyzdys

• Utenos rajono savivaldybės administracija: 1) skaičiuojant darbo užmokesį už 2020 m. spalio ir lapkričio mėn., 1-am valstybės tarnautojui buvo netiksliai apskaičiuotas tarnybos stažas ir klaidingai pritaikytas priedo už tarnybos stažą procentinis dydis; 2) 1-am valstybės tarnautojui priemoka už liepos 1 d. priskaičiuota du kartus: ir prie 2020 m. birželio mėn., ir prie liepos mėn. darbo užmokesčio; 3) skaičiuojant apmokėjimą už atostogas 1-am valstybės tarnautojui, į skaičiuojamuoju laikotarpiu priskaitytą darbo užmokesį nepagrįstai buvo įtraukta ir priedo už tarnybos stažą 2019 metais perskaičiavimo suma. Bendra darbo užmokesčio permokų dėl minėtų priežasčių įstaigoje suma 0,17 tūkst. Eur.

• Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“. 3-ims darbuotojams darbo užmokesčio skaičiavimo klaidos, pvz.: atstačius 2020 metais suteiktas kasmetines atostogas dėl laikino nedarbingumo, neteisingai apskaičiuotos koreguojamos atostoginių sumos; neteisingai apskaičiuotas apmokėjimas už papildomas funkcijas (už pavadavimą); neteisingai apskaičiuotas darbo užmokesį už ne visą mėnesį dirbtas darbo dienas. Bendra darbo užmokesčio nepriemonių 3-ims suma 0,19 tūkst. Eur.

• Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“. 1-am darbuotojui darbo užmokesis už pavadavimą birželio mėnesį apskaičiuotas ne už 4 dienas, bet už 6 dienas, dėl to darbo užmokesčio permoka 0,05 tūkst. Eur.

• Utenos Kraštonos progimnazija. 1-am darbuotojui apskaičiuojant priedą už mokymą namuose 2020 m. vasario–birželio mėn., taikytas ne 8,78 Eur, bet 10,20 Eur valandinis atlygis, dėl ko susidarė 0,05 tūkst. Eur darbo užmokesčio permoka.

• Utenos A. ir M. Miškinų biblioteka. Dėl apskaitos programos klaidos, neteisingai apskaičiuotas 2020 m. gruodžio mėn. darbo užmokesis 1-am darbuotojui; permokos dydis - 0,06 tūkst. Eur.

Dėl šiame poskyryje išdėstytų darbo užmokesčio skaičiavimo klaidų audito metu nustatytos ir audituojamu laikotarpiu neišieškotos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo permokos sudarė 3,91 tūkst. Eur⁵⁶, neišmokėtos nepriemonės – 0,73 tūkst. Eur⁵⁷. Pažymėtina, kad analogiškų neatitikimų atvejų skaičius ir vertinė išraiška, tikėtina, bus didesnė, įstaigoms savarankiškai perskaičiavus darbo užmokesčio už 2020 metus sumas auditui neatrinktiems darbuotojams.

5. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose tobulintinas darbo apmokėjimo reguliavimas ir taikoma praktika bei individualių darbo santykių įforminimas

5.1. Tikslintinos įstaigų darbo apmokėjimo sistemos

Savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau - darbuotojai), darbo apmokėjimo sąlygas, dydžius ir pan. reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, kuris įpareigoja įstaigas pasitvirtinti darbo apmokėjimo sistemas (toliau – DAS) ir nustato

⁵⁶ 3,85 tūkst. Eur darbo užmokesis + 0,06 tūkst. Eur darbdavio socialinio draudimo įmokos.

⁵⁷ 0,72 tūkst. Eur darbo užmokesis + 0,01 tūkst. Eur darbdavio socialinio draudimo įmokos.

tam tikrus DAS taikomus reikalavimus⁵⁸; nuo 2020 m. rugsejo 1 d. mokyklos vidaus teisės aktais turi nustatyti mokytojų profesiniam tobulėjimui ir veikloms mokyklos bendruomenei skiriamų valandų kriterijus bei veiklų bendruomenei sąrašus⁵⁹. Atlikdami audito procedūras darbo užmokesčio teisėtumo srityje pastebėjome, kad vienuolikoje įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimą reglamentuojantys vidaus teisės aktai turėjo trūkumų:

- šešių įstaigų DAS nepapildytos, vadovaujantis nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusiomis naujomis DA įstatymo nuostatomis (žr. 12 pavyzdžio 1 dalį);

- penkių įstaigų DAS-e nustatyti galimi pareiginės algos kintamosios dalies dydžiai ir/ar jų ribos buvo mažesni arba didesni, nei nustatyta aktualioje DA įstatymo redakcijoje (žr. 12 pavyzdžio 2 dalį);

- trijų įstaigų DAS-e numatyta priemonių ir premijų skyrimo tvarka bei jų dydžiai neatitiko galiojančių DA įstatymo nuostatų (žr. 12 pavyzdžio 3 dalį);

- dviejose įstaigose vidaus teisės aktais nebuvo nustatyti mokytojams skiriamų valandų veikloms mokyklos bendruomenei ir profesiniam tobulėjimui konkretūs kriterijai ir veiklų bendruomenei sąrašai (žr. 12 pavyzdžio 4 dalį);

- dviejų įstaigų darbo apmokėjimo tvarkų nuostatos dėl nesančių darbuotojų funkcijų laikino atlikimo (pavadavimo), mūsų nuomone, nelaikytinos tinkamomis ir teisingomis pavaduojančių darbuotojų atžvilgiu (žr. 12 pavyzdžio 5 dalį).

12 pavyzdys

1 dalis

Utenos Adolfo Šapokos gimnazija, Utenos Vyturių progimnazija, Utenos Krašunos progimnazija, Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla, Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“.

2 dalis

Utenos Vyturių progimnazija, Utenos Aukštakalnio progimnazija, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“, Utenos kultūros centras, Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka.

3 dalis

Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“, Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka.

4 dalis

Utenos „Saulės“ gimnazija ir Utenos Krašunos progimnazija.

5 dalis

• Utenos vaikų lopšelio-darželio „Želmenėlis“ DAS-e nustatyta ir įstaigoje audituojamu laikotarpiu taikyta praktika, kad, sudarius papildomą susitarimą dėl papildomo darbo – laikinai nesančio darbuotojo pavadavimo – darbo užmokestis už papildomą darbą (pavadavimą) nustatomas ir skaičiuojamas ne už faktines pavadavimo valandas, bet už kalendorines darbo dienas pavaduojamu laikotarpiu;

• Utenos mokyklos-vaikų darželio „Eglutė“ DAS-e nustatyta, kad mokytojui nebūnant mokykloje 1-2 dienas, jo pamokas geranoriškumo principu pavaduoja kitas mokytojas, už pavaduojamas pamokas šiomis dienomis jam nemokant. Pagal faktiškai taikytą praktiką darbo užmokestis už papildomu susitarimu įformintą mokytojo pavadavimą buvo nustatomas ir skaičiuojamas nuo pirmos pavadavimo dienos už faktines pavadavimo valandas, tuo tarpu už papildomu susitarimu įformintą kito darbuotojo (ne mokytojo) pavadavimą – už kalendorines darbo dienas pavaduojamu laikotarpiu.

Pažymėtina, kad šių įstaigų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, logopedų, meninio ugdymo mokytojų, specialiųjų pedagogų ar pan. faktinės pavadavimo dienos ar valandos paprastai nesutampa su kalendorinėmis darbo dienomis ar įprasta darbo dienos trukme.

⁵⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 5 straipsnio 2, 3 dalys.

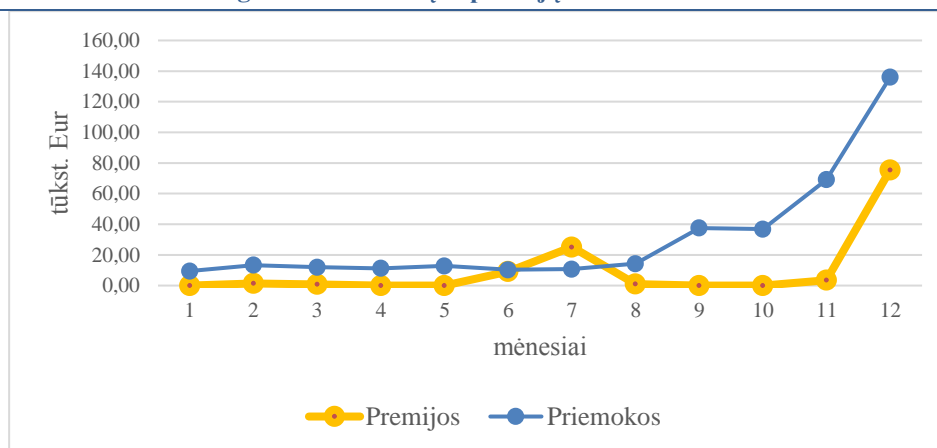
⁵⁹ Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų, susijusių su profesiniu tobulėjimu, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-184, 7 punktą; Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų mokyklos bendruomenei aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-184, 8 punktą.

5.2. Keistina priemonų skyrimo biudžetinėse įstaigose praktika

Kaip minėta ataskaitos 4.1 poskyryje, savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimą reglamentuojantys teisės aktai numato galimybę darbuotojams skirti priemokas ir/ar premijas bei nustato atvejus, kuriais jos (priemokos ir/ar premijos) gali būti skiriamos.

Utenos rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų⁶⁰ pateiktais duomenimis, 2020 metais pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams skirtų priemonų bendra suma sudarė 1,9 proc., premijų – 0,6 proc. darbo užmokesčio sąnaudų⁶¹, o didžiausios priemonų ir premijų sumos buvo skirtos paskutinią metų ketvirtį (žr. 1 diagramą)

1 diagrama. Priemonų ir premijų sumos 2020 metais

Metų eigoje ženkliai besiskiriančios, ypač priemonų, sumos⁶² kai kuriais atvejais kelia abejonių įstaigų vadovų įsakymuose nurodytų papildomų darbo krūvių ar užduočių buvimu (žr. 14 pavyzdį) ir rodo, jog įstaigų vadovai priemokas metų pabaigoje laiko ne padidėjusio darbo krūvio apmokėjimo, bet asignavimų likučio panaudojimo priemone, kuri, kaip atskleidė audito rezultatai (žr. ataskaitos 4.1 poskyrį), ne visuomet buvo taikyta teisėtai.

14 pavyzdys

Priemoka 2020 m. 12 mėn. skirta už darbuotojų finansinį mokymą ir konsultavimą, įgyvendinant naują darbo apmokėjimo mokesčių reformą (pastaba: minima darbo apmokėjimo mokesčių reforma, kurios esmė – nuo 2019-01-01 valstybinio socialinio draudimo įmokas perkėlus pagal darbo sutartį dirbančiam darbuotojui, pasikeitė su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimo tvarka ir dydžiai, buvo patvirtinta 2018 metų viduryje ir pradėta taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.; 2020 metais nauja, lyginant su 2019 metais, darbo apmokėjimo mokesčių reforma nebuvo vykdoma. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad už analogiškos papildomos užduoties vykdymą tam pačiam darbuotojui buvo skirtos priemokos ir 2018, ir 2019 metais); priemoka 2020 m. 09 mėn. skirta už atskirą įstaigos skyriaus buhalterinės apskaitos tvarkymą; priemokos 2020 m. 09–12 mėn. skirtos už papildomą darbo krūvį, iš kurio - mokinių lydėjimas į edukacines išvykas, ekskursijas⁶³, priemokos 2020 m. 12 mėn. skirtos už darbus, nenumatytus pareigybės aprašyme, tačiau pareigos ar užduotys (darbai) raštu nesuformuluotos ir t.t.

⁶⁰ Visos savivaldybės biudžetinės įstaigos, išskyrus Utenos rajono savivaldybės administraciją ir Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą, kuriose didžiąją dalį darbuotojų sudaro ne darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, bet valstybės tarnautojai.

⁶¹ Visų savivaldybės biudžetinių įstaigų, išskyrus Utenos rajono savivaldybės administraciją ir Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą, darbo užmokesčio sąnaudų suma, neskaitant sukauptų atostoginių sąnaudų.

⁶² Pvz.: bendros priemonų visose įstaigose sumos 2020 m. 01–08 mėn. sudarė iki 15 tūkst. Eur, 2020 m. 09–10 mėn. – apie 35 tūkst. Eur, 2020 m. 11 mėn. – apie 70 tūkst. Eur, 2020 12 mėn. – apie 130 tūkst. Eur.

⁶³ Karantino laikotarpiu buvo apribotas edukacinių išvykų ar ekskursijų organizavimas.

5.3. Skirtinas įstaigų vadovų dėmesys darbo sutarčių pakeitimų įforminimui

Vieno darbdavio su tuo pačiu darbuotoju sudarytos kelios darbo sutartys nuo naujojo Darbo kodekso įsigaliojimo⁶⁴, lieka galioti, nustatant pagrindinę darbo sutartį ir susitarant dėl papildomų darbo funkcijų⁶⁵. Darbo kodeksas numato⁶⁶, kad darbo sutartyse privalo būti susitarta dėl būtinųjų darbo sutarties sąlygų, o Darbo apmokėjimo įstatyme nustatyta⁶⁷, kad darbuotojo pareiginės algos pastovioji dalis sulygstama darbo sutartyje.

Audito metu savivaldybės biudžetinėse įstaigose nustatėme atvejus, kuomet: tebegaliojo daugiau nei viena su tuo pačiu darbuotoju sudaryta darbo sutartis (žr. 15 pavyzdžio 1 dalį); buvo neįforminti būtinųjų darbo sutarties sąlygų pakeitimai arba keičiant darbo sutartį klaidingai nurodytas pareiginės algos pastoviosios dalies dydis (žr. 15 pavyzdžio 2 dalį).

15 pavyzdys

1 dalis

Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“.

2 dalis

Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“, Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“.

6. Mokytojų darbo krūvio sandara su keliomis išimtimis atitinka teisės aktų reikalavimus

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme⁶⁸ nustatyta Mokytojo, dirbančio pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) darbo krūvio valandų norma –1512 val. per mokslo metus – ir jų paskirstymas vidinėje struktūroje, dirbant visu krūviu, t. y. pilnu etatu (žr. ataskaitos 5 priedo 1 schemą). Taip pat teisės aktuose⁶⁹ nustatytas reikalavimas, paskirstant mokytojo darbo krūvį ir tokiu būdu formuojant mokytojo pareiginę algą, neviršyti kontaktinių valandų skaičiaus bei laikytis darbo krūvio struktūroje nustatytų valandų ribų (ar jų proporcijų).

Audito metu vertinome darbo krūvio struktūros atitiktį audito procedūroms atrinktiems mokytojams audituotose savivaldybės ugdymo įstaigose, analizavome bendras mokytojų darbo krūvio dalių proporcijas visose bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programose audituojamu laikotarpiu vykdytose savivaldybės švietimo įstaigose bei šiuos duomenis lyginome su Utenos apskrities savivaldybių⁷⁰ duomenimis.

Trijose⁷¹ savivaldybės švietimo įstaigose nustatėme atvejus, kuomet, nesilaikant aukščiau nurodytuose teisės aktuose reglamentuotų mokytojo darbo krūvio paskirstymo vidinėje struktūroje valandų ribų (ar proporcijų), pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas dirbantiems

⁶⁴Nuo 2017 m. liepos 1 d.

⁶⁵ Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalis.

⁶⁶ Ten pat, 34 straipsnio 1 dalis, 42 straipsnio 1 dalis.

⁶⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 7 straipsnio 11 dalis.

⁶⁸ Ten pat, 5 priedo 7 punktas.

⁶⁹ Ten pat, 5 priedo 8 punktas; Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-186, II skyrius.

⁷⁰ Anykščių rajono savivaldybė, Ignalinos rajono savivaldybė, Molėtų rajono savivaldybė, Visagino savivaldybė, Zarasų rajono savivaldybė.

⁷¹ Iš 7 švietimo įstaigų, kuriose buvo vertinti mokytojų darbo krūviai ir jų paskirstymas vidinėje struktūroje.

mokytojams tam tikroms veikloms nustatytas valandų skaičius viršijo ar buvo mažesnis, nei reglamentuotas teisės aktuose (žr. 16 pavyzdį).

16 pavyzdys

- Utenos Adolfo Šapokos gimnazijoje 5 mokytojams nustatytos kontaktinės valandos (pamokos) viršijo 60 proc. ribą.
- Utenos Vyturių progimnazijoje 2 mokytojams nustatytos valandos ugdomajai veiklai planuoti, pasiruošti pamokoms, mokinių mokymosi pasiekimams vertinti, sudarė mažiau nei 40 proc.
- Utenos r. Daugailių pagrindinėje mokykloje 4 mokytojams nustatytos I dalies valandos nesiekė žemutinės ribos (67 proc.), tuo tarpu šiems mokytojams nustatytos II dalies valandos, susijusios su profesiniu tobulėjimu ir veiklomis mokyklos bendruomenei, viršijo nustatytą maksimalią 33 proc. ribą.

Vertinant bendras mokytojų darbo krūvio dalių proporcijas savivaldybės mastu, galima daryti išvadą, kad mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas, darbo krūvio struktūra audituojamu laikotarpiu atitiko teisės aktų nuostatas, o švietimo įstaigose dirbantiems mokytojams nustatytos darbo krūvio proporcijos buvo panašios visose apskrities savivaldybėse (žr. ataskaitos 5 priedo 1 lentelę).

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas / Priemonė Komentarai*	Įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą terminas/data
<i>Utenos rajono savivaldybės administracijai</i>			
1.	Papildyti žemesniojo lygio finansinių ataskaitų kontrolės procedūras viešojo sektoriaus subjektų investicinės veiklos pinigų srautų srityje.	Utenos rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius išsiųs raštus-priminimus, kad subjektai, teikdami finansines ataskaitas, investicinės veiklos pinigų srautų duomenis sutikrintų su biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis; bus pavesta Finansų skyriaus specialistams vykdyti priminimo kontrolę.	2021 m. gruodžio 31 d.
2.	Patikslinti nebaigtos statybos išlaidų apskaitos procedūras taip, kad atskiru statybos darbų etapu atnaujinto/sukurto turto (turto dalies) atidavimo naudoti veikloje operacija būtų įforminama ir apskaitoje registruojama ne vėliau, nei turtas pradamas faktiškai naudoti veikloje.	Utenos rajono savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius parengs apskaitos vadovo pakeitimą, kuriuo patikslins numatytas nebaigtos statybos apskaitos procedūras.	2021 m. lapkričio 30 d.
3.	Numatyti ir įvykdyti priemones asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui, panaudojimo metų pabaigoje kontrolei.	Utenos rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius raštu įpareigos asignavimų valdytojus pateikti išsamią informaciją su komentarais apie numatomus panaudoti /nepanaudoti darbo užmokesčiui skirtus asignavimus.	2021 m. lapkričio 30 d.

Rekomendacijų plane nurodyti veiksmai ir priemonės bei numatomi įgyvendinimo terminai nurodyti, remiantis Utenos rajono savivaldybės administracijos pateikta informacija⁷².

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Karalienė

Finansų specialistė

Silvija Zlataravičienė

⁷² Utenos rajono savivaldybės administracijos 2021-07-15 raštas Nr. (3.27E)S-1701.

PRIEDAI

2021 m. liepos 15 d. audito ataskaitos Nr. A-4
„Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
naudojimo vertinimas“
1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Apskritis SKAT – Anykščių rajono savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Visagino savivaldybės, Zarasų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos

BVAR – žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys;

DA įstatymas – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas;

DAS – darbo apmokėjimo sistema

FAR – žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinys;

FBA – finansinės būklės ataskaita;

GTPA – grynojo turto pokyčių ataskaita

KBVA – konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys;

KFA – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys;

Konsolidavimas – savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų ataskaitų rinkinių sujungimas į vieną konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį;

Konstitucinis įstatymas – Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas;

Kontrolės ir audito tarnyba, Tarnyba, Utenos SKAT – Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba;

Pareiginės algos koeficientas – pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento ir kintamosios dalies procento, perskaičiuoto koeficiento dydžiu, suma;

PSA – pinigų srautų ataskaita;

Savivaldybė – Utenos rajono savivaldybė;

Savivaldybės administracija – Utenos rajono savivaldybės administracija;

Subjektas – Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektas, kurio žemesniojo lygio finansinių ir/ar biudžeto vykdymo ataskaitų duomenys konsoliduoti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinyje;

VRA – veiklos rezultatų ataskaita;

VSAFAS, Standartai – Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai;

VSS – viešojo sektoriaus subjektas.

2021 m. liepos 15 d. audito ataskaitos Nr. A-4
 „Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų
 ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
 naudojimo vertinimas“
 2 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- ✓ įvertinti 2020 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- ✓ įvertinti savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2020 metais teisėtumą pasirinktose audituoti srityse.

Auditas atliktas:

- ✓ pagal Valstybinio audito reikalavimus⁷³, tarptautinių audito standartų (TAS)⁷⁴ ir tarptautinių aukščiausiųjų audito institucijų standartų⁷⁵ reikalavimus;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad (konsoliduotosiose) finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų;
- ✓ siekiant pateikti išvadą (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma), ar 2020 metais savivaldybės biudžetas planuotas ir vykdytas laikantis įstatymų;
- ✓ siekiant pateikti išvadą (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma), ar teisėtai naudoti 2020 m. savivaldybės biudžeto asignavimai: nustatant ir mokant darbo užmokestį politikams bei politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, Utenos rajono savivaldybės administracijos seniūnijų bei savivaldybės švietimo įstaigų darbuotojams; skiriant priemokas ir premijas savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis;
- ✓ visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos (konsoliduotos) finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	» Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: -Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; -Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; -Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; -Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; -Utenos rajono savivaldybės 2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. » Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: -Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita; -Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita; -Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas.
2020 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai buvo 139 001,65 tūkst. Eur, pabaigoje – 151 379,34 tūkst. Eur.
2020 m. pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos	2020 m. savivaldybės pagrindinės veiklos pajamos sudarė 69 582,14 tūkst. Eur, pagrindinės veiklos sąnaudos – 70 260,22 tūkst. Eur.
2020 m. savivaldybės biudžeto pajamos ir išlaidos	2020 m. savivaldybės biudžeto pajamos – 44 147,9 tūkst. Eur, nepanaudota praėjusių metų (2019 m.) biudžeto pajamų dalis – 1 018,6 tūkst. Eur; 2020 m. panaudoti savivaldybės biudžeto asignavimai – 46 126,6 tūkst. Eur.

⁷³ Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁷⁴ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą), prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/nev/page.php?326>.

⁷⁵ Finansinio audito (1000-1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai, prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/oage.aspx?id=350>.

Savivaldybės biudžeto asignavimų suma, kurią valdė asignavimų valdytojai audituojamais metais	Savivaldybės biudžeto asignavimų, kuriuos 2020 m. valdė asignavimų valdytojai, suma – 47 353,7 tūkst. Eur (patikslinto plano duomenimis ⁷⁶)
Veikšiosios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	6 kontroliuojamos (valdomos) uždarnosios akcinės bendrovės: UAB „Utenos autobusų parkas“, UAB „Utenos šilumos tinklai“, UAB „Utenos vandenys“, UAB „Utenos butų ūkis“, UAB „Utenos komunalininkas“, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“; 3 asocijuotieji subjektai: VšĮ Klaros slaugos ligoninė, VšĮ „Utenos Juventus“ ir VšĮ futbolo klubas „Utenos Utenis“; 40 viešojo sektoriaus subjektų (tame tarpe 1 išteklių fondas), kurių finansinių ataskaitų rinkiniai konsoliduoti (žr. priedo 1 lentelę); 47 subjektai, kurių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindu parengtas savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys (žr. priedo 2 lentelę).
Audito apimties ribojimai	Audito apimties ribojimų nebuvo.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros	
2020 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika	Turto apskaitos sritys: - plėtros darbų išlaidų sritis; - kilnojamųjų kultūros vertybių sritis.
Sritys, kuriose buvo vertintas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Netestuota
Finansinio ataskaitų rinkinio sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)	Pagrindinės audito procedūros atliktos: • <i>turto srityje:</i> - atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose – apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas pagal kiekybiškai reikšmingus FBA turto straipsnius; - atskirai svarbiuose dėl rizikos grupės komponentuose ir papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – ilgalaikio materialiojo turto (toliau – IMT) pagal visas IMT grupes apskaitos, ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas, • <i>įsipareigojimų srityje:</i> - atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose – apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas pagal kiekybiškai reikšmingus FBA įsipareigojimų straipsnius; - atskirai svarbiame dėl rizikos grupės komponente ir papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų registravimo apskaitoje ir bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas; • <i>pajamų/sąnaudų srityse:</i> - atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose - apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio VRA vertinimas pagal kiekybiškai reikšmingus pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnius bei atitinkamas finansavimo pajamų dalis; - atskirai svarbiuose dėl rizikos grupės komponentuose papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose - ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų bei atitinkamų finansavimo pajamų dalies apskaitos, ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio VRA vertinimas. • Visuose atskirai nereikšminguose grupės komponentuose atliktos žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinių analitinės procedūros.

⁷⁶ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. TS-308 „Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. TS-44 „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“ 3 priedas.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)	Pagrindinės audito procedūros atliktos asignavimų apskaitos srityse: <ul style="list-style-type: none"> • darbo užmokesčio ir socialinio draudimo asignavimų apskaita ir pateikimas ataskaitose atskirai reikšmingame, atskirai dėl rizikos svarbiame bei atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose; • prekių ir paslaugų įsigijimui skirtų asignavimų apskaita ir pateikimas ataskaitose atskirai reikšmingame ir atskirai dėl rizikos svarbiame grupės komponentuose • ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidų apskaita ir pateikimas ataskaitose atskirai reikšmingame ir atskirai dėl rizikos svarbiame grupės komponentuose. • Visuose atskirai nereikšminguose grupės komponentuose atliktos žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių analitinės procedūros.
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įvertintas bendras savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimas, pateikimas, struktūra ir turinys; įvertintas konsolidavimo koregavimų ir pergrupavimų atlikimas (VSS tarpusavio sandorių derinimo, nederinamų operacijų ir tarpusavio sandorių eliminavimo, rankinių įrašų bei konsolidavimo kontrolės). • Įvertintas bendras savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų parengimas, pateikimas, struktūra ir turinys.
Savivaldybės turto naudojimo jais 2020 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	<ul style="list-style-type: none"> • savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sritis: <ul style="list-style-type: none"> - darbo užmokesčio sritis: dėl darbo užmokesčio savivaldybės politikams bei politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas dirbantiems mokytojams nustatymo ir skaičiavimo, dėl premijų ir priemonių pagal darbo sutartis dirbantiems biudžetinių įstaigų darbuotojams skyrimo.
Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Netestuota
Sritis, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)	Pagrindinės audito procedūros atliktos: <ul style="list-style-type: none"> - darbo užmokesčio savivaldybės politikams bei politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo bei su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių apskaičiavimo vertinimas; - darbo užmokesčio pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas dirbantiems mokytojams nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo bei su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių apskaičiavimo vertinimas; - premijų ir priemonių pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams skyrimo teisėtumo vertinimas.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas; Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas; Lietuvos Respublikos darbo kodeksas; Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas; Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas, Tarnybos Lietuvos valstybei stažo skaičiavimo taisyklės, patvirtintos LRV nutarimu; Utenos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimu; Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas; Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas; Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas; Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2020 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas;

	<p>Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu;</p> <p>Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais;</p> <p>Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu;</p> <p>Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu;</p> <p>Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV nutarimu;</p> <p>Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV nutarimu;</p> <p>Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų, susijusių su profesiniu tobulėjimu, aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu;</p> <p>Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), veiklų mokyklos bendruomenei aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu;</p> <p>Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu;</p> <p>Muziejinių vertybių (eksponatų) vertinimo metodinės rekomendacijos, patvirtintos LR Kultūros ministro įsakymu;</p> <p>Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąją verte metodika, patvirtinta LR Kultūros ministro įsakymu.</p>
--	---

1 lentelė. Subjektai, kurių FAR pagrindu parengtas konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

Eil. Nr.	VSS pavadinimas
1	Utenos rajono savivaldybės administracija (Išteklių fondas (izdas))
2	Utenos rajono savivaldybės administracija
3	Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
4	Utenos „Saulės“ gimnazija
5	Utenos Adolfo Šapokos gimnazija
6	Utenos Dauniškio gimnazija
7	Utenos r. Užpalių gimnazija
8	Utenos Rapolo Šaltenio progimnazija
9	Utenos Vyturių progimnazija
10	Utenos Aukštakalnio progimnazija
11	Utenos Krašuonos progimnazija
12	Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras
13	Utenos r. Saldutiškio pagrindinė mokykla
14	Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla
15	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras
16	Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla
17	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“
18	Utenos mokykla-vaikų darželis „Varpelis“
19	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“
20	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“
21	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“
22	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“
23	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“

24	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“
25	Utenos meno mokykla
26	Utenos švietimo centras
27	Utenos specialioji mokykla-daugiafunkcis centras
28	Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras
29	Utenos rajono socialinių paslaugų centras
30	Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai
31	Utenos daugiafunkcis sporto centras
32	Utenos kraštotyros muziejus
33	Utenos kultūros centras
34	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka
35	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
36	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
37	VšĮ Utenos pirminės sveikatos priežiūros centras
38	VšĮ Utenos ligoninė
39	VšĮ Utenos turizmo informacijos centras
40	VšĮ Utenos verslo informacijos centras

2 lentelė. Subjektai, kurių BVAR pagrindu parengtas konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Eil. Nr.	VSS pavadinimas
1	Utenos rajono savivaldybės administracija
2	Utenos rajono savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyrius
3	Utenos rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius
4	Utenos rajono savivaldybės administracijos Daugailių seniūnija
5	Utenos rajono savivaldybės administracijos Kuktiškių seniūnija
6	Utenos rajono savivaldybės administracijos Leliūnų seniūnija
7	Utenos rajono savivaldybės administracijos Saldutiškio seniūnija
8	Utenos rajono savivaldybės administracijos Sudeikių seniūnija
9	Utenos rajono savivaldybės administracijos Tauragnų seniūnija
10	Utenos rajono savivaldybės administracijos Utenos seniūnija
11	Utenos rajono savivaldybės administracijos Užpalių seniūnija
12	Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyžuonų seniūnija
13	Utenos rajono savivaldybės administracijos Utenos miesto seniūnija
14	Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
15	Utenos „Saulės“ gimnazija
16	Utenos Adolfo Šapokos gimnazija
17	Utenos Dauniškio gimnazija
18	Utenos r. Užpalių gimnazija
19	Utenos Rapolo Šaltenio progimnazija
20	Utenos Vyturių progimnazija
21	Utenos Aukštakalnio progimnazija
22	Utenos Kraštonos progimnazija
23	Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras
24	Utenos r. Saldutiškio pagrindinė mokykla
25	Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla
26	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras
27	Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla
28	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“
29	Utenos mokykla-vaikų darželis „Varpelis“
30	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“
31	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“
32	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“

33	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“
34	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“
35	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“
36	Utenos meno mokykla
37	Utenos švietimo centras
38	Utenos specialioji mokykla-daugiafunkcis centras
39	Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras
40	Utenos rajono socialinių paslaugų centras
41	Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai
42	Utenos daugiafunkcis sporto centras
43	Utenos kraštotyros muziejus
44	Utenos kultūros centras
45	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka
46	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
47	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba

2021 m. liepos 15 d. audito ataskaitos Nr. A-4
 „Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų
 ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
 naudojimo vertinimas“
 3 priedas

INFORMACIJA APIE VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTAMS PATEIKTAS REKOMENDACIJAS

Eil. Nr.	Subjekto pavadinimas	Rašto duomenys		Teikta rekomendacijų (vnt.) dėl:				Įvykdyta rekomendacijų (vnt.)
		Data	Nr.	premių ir priemokų skyrimo, darbo užmokesčio nustatymo	darbo užmokesčio skaičiavimo	apskaitos ir pateikimo ataskaitose	dėl procedūrų, dėl teisės aktų neatitikimo	
1	Utenos rajono savivaldybės administracija	2021-01-27	2-13	1	1			2
2	Utenos r. Saldutiškio pagrindinė mokykla*	2021-02-17	2-19					
	Utenos r. Saldutiškio pagrindinė mokykla	2021-06-14	2-97			1		
3	Utenos švietimo centras*	2021-02-17	2-20					
4	Utenos mokykla-vaikų darželis „Varpelis“**	2021-02-17	2-21					
5	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	2021-02-17	2-22	1				1
	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras*	2021-06-22	2-105					
6	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“**	2021-02-17	2-23					
7	Utenos kraštotyros muziejus*	2021-02-17	2-24					
	Utenos kraštotyros muziejus	2021-05-31	2-95			4		4
8	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras*	2021-02-17	2-25					
	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras	2021-06-23	2-108			1		
9	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“**	2021-02-17	2-26					
10	Utenos Dauniškio gimnazija	2021-02-18	2-27	1				1
11	Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla*	2021-02-18	2-28					
12	Utenos Rapolo Šaltenio progimnazija*	2021-02-18	2-29					
13	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“**	2021-02-18	2-30					
	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“	2021-06-22	2-103			2		
14	Utenos r. Užpalių gimnazija*	2021-02-18	2-31					

15	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“*	2021-02-18	2-32					
	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“	2021-06-22	2-102			1		1
16	Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai*	2021-02-25	2-33					
		2021-06-22	2-106					
17	Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras*	2021-02-25	2-34					
		2021-06-22	2-104					
18	Utenos meno mokykla*	2021-02-25	2-35					
19	Utenos Vyturių progimnazija	2021-03-05	2-44	1			2	3
20	Utenos r. Daugailių pagrindinė mokykla	2021-03-18	2-55	1	2		4	6
		2021-06-22	2-101			1		
21	Utenos Adolfo Šapokos gimnazija	2021-03-18	2-56				2	2
22	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba*	2021-04-23	2-77					
	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	2021-06-30	2-117			2		
23	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka	2021-04-27	2-79	1	1		1	1
24	Utenos Krašunos progimnazija	2021-04-28	2-80		3		2	3
	Utenos Krašunos progimnazija*	2021-06-22	2-107					
25	Utenos kultūros centras	2021-04-28	2-81				1	1
26	Utenos Aukštakalnio progimnazija	2021-05-18	2-90				1	1
27	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“	2021-06-21	2-99		2		2	
28	Utenos daugiafunkcis sporto centras	2021-06-22	2-100			1		
29	Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras	2021-06-23	2-109			2		
30	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“	2021-06-25	2-111	1	3	1	3	
31	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“	2021-06-28	2-114		3		2	
32	Utenos „Saulės“ gimnazija	2021-06-30	2-118				1	
33	Utenos rajono savivaldybės socialinės globos namai*	2021-07-12	2-120					
Iš viso						59		26

* subjektuose neatitikimai nenustatyti arba nustatyti netikslumai, dėl kurių rekomendacijos raštu nebuvo teiktos

2021 m. liepos 15 d. audito ataskaitos Nr. A-4
 „Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų
 ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
 naudojimo vertinimas“
 4 priedas

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ BIUDŽETO PAJAMŲ IR ASIGNAVIMŲ PALYGINIMAS

1 lentelė. Planuotos biudžeto pajamos ir planuoti asignavimai

Savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo patvirtintas/patikslingas biudžetas, duomenys		Patvirtinta pajamų, tūkst. Eur	Suteiktos trumpalaikės paskolos ⁷⁷ , tūkst. Eur	Nepanaudota praėjusių metų pajamų dalis, tūkst. Eur	Pakoreguotų pajamų suma, tūkst. Eur	Patvirtinti asignavimai, tūkst. Eur	Pajamų ⁷⁸ ir asignavimų skirtumas, tūkst. Eur (perteklius +, deficitas -)	Galima deficito (-) suma ⁷⁹ , tūkst. Eur	Atitikimas fiskalinės drausmės taisyklės (atitinka + neatitinka -)
Data	Nr.								
1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7	8 (6-7)	9	10
2020-02-27	TS-44	40952,4		1018,6	41971	41710,0	261	0	taip
2020-05-28	TS-133	43794,3	631,0	1018,6	45443,9	45451,9	-8	-656,9	taip
2020-06-25	TS-164	45393,6	631,0	1018,6	47043,2	47051,2	-8	-680,9	taip
2020-08-27	TS-198	45533,0	631,0	1018,6	47182,6	47430,6	-248	-683,0	taip
2020-09-24	TS-234	45786,8	631,0	1018,6	47436,4	47684,4	-248	-686,8	taip
2020-11-12	TS-259	46291,6	1631,0	1018,6	48941,2	48189,2	752	-694,4	taip
2020-12-17	TS-308	45456,1	1631,0	1018,6	48105,7	47353,7	752	-681,8	taip

2 lentelė. Faktinės biudžeto pajamos ir panaudoti asignavimai

I. PAJAMOS		
Pajamų ekonominės klasifikacijos kodas	Pavadinimas	Suma, tūkst. Eur
1.1.	Mokesčiai	21850,3
1.1.1.	Pajamų ir pelno mokesčiai	20099,9
1.1.3.	Turto mokesčiai	1694,5
1.1.4.	Prekių ir paslaugų mokesčiai	55,9
1.3.	Dotacijos	20010,6
1.3.4.	Dotacijos iš kitų valdžios sektoriaus subjektų	20010,6
1.4.	Kitos pajamos	2169,5
1.4.1.	Turto pajamos	772,6
1.4.2.	Pajamos už prekes ir paslaugas	1366,0
1.4.3.	Pajamos iš baudų, konfiskuoto turto ir kitų netesybų	22,6
1.4.4.	Kitos neišvardintos pajamos	8,3
4.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	117,5
IŠ VISO PAJAMŲ		44147,9
Nepanaudota praėjusių metų pajamų dalis		1018,6
Trumpalaikės paskolos		1631,0
IŠ VISO (su nepanaudota praėjusių metų pajamų dalimi ir trumpalaikė paskola)		46797,5

⁷⁷ Remiantis LRV 2020 m. balandžio 8 d. protokolu, trumpalaikės paskolos, suteiktos savivaldybėms apyvartinių lėšų trūkumui, atsiradusiam dėl negautų planuotų pajamų, pridedamos prie pajamų tikrinant, ar savivaldybės laikosi LR Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatų. Ši nuostata taikoma tik 2020 m. vertinant fiskalinės drausmės taisyklių laikymąsi.

⁷⁸ Trumpalaikės paskolos suma ir nepanaudota praėjusių metų pajamų dalimi pakoreguotos patvirtintos pajamos.

⁷⁹ 1,5 proc. nuo patvirtintų savivaldybės biudžeto pajamų.

II. IŠLAIDOS		
Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas	Išlaidų pavadinimas	Suma, tūkst. Eur
2.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	24201,9
2.2.	Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	8564,3
2.3.	Palūkanos	144,8
2.4.	Subsidijos	465,3
2.7.	Socialinės išmokos (pašalpos)	2870,5
2.8.	Kitos išlaidos	2307,6
3.1.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos,	7572,2
3.1.4	tame tarpe – ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidos	27,2
IŠ VISO IŠLAIDŲ		46126,6
IŠ VISO, neskaitant ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidų⁸⁰		46099,4
Atitikimas fiskalinės drausmės taisyklės - atitinka⁸¹		

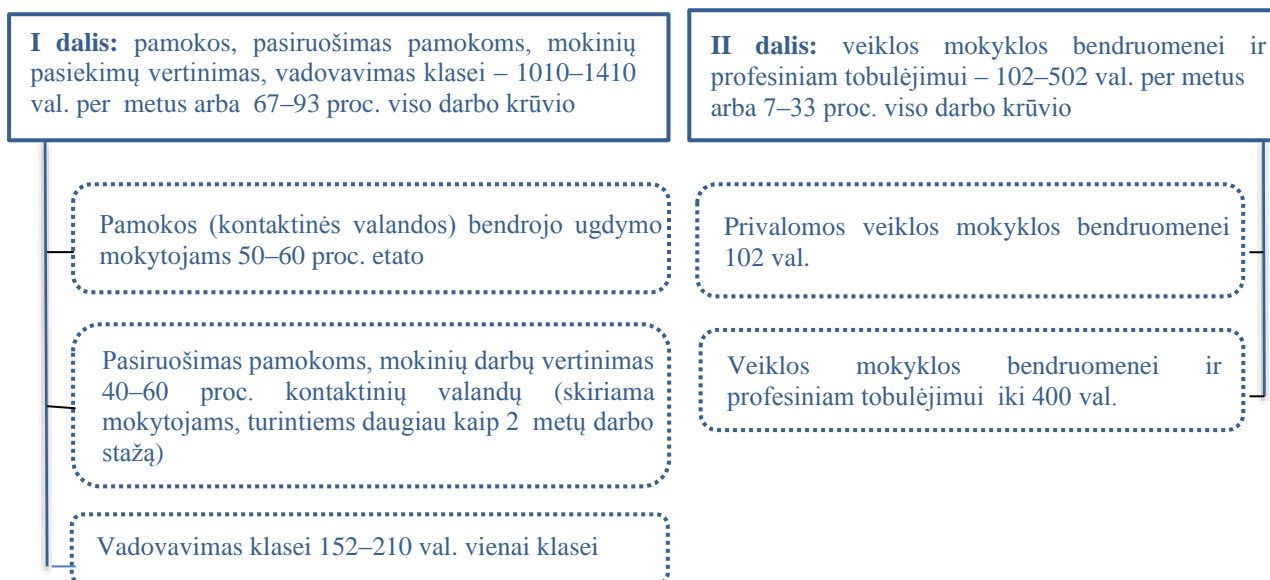
⁸⁰ Apskaičiuojant asignavimus sumuojami 2 ir 3.1 ekonominės klasifikacijos straipsniai, apimantys einamąsias bei materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidas. Iš gautos sumos atimamas 3.1.4 ekonominės klasifikacijos straipsnis, žymintis ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidas. Ši korekcija atliekama, nes pagal turinį šios išlaidos atitinka skolinių įsipareigojimų mažinimo išlaidas (Šaltinis - Valstybės kontrolės 2020 m. birželio 16 d. ataskaita Nr. BPE-4 „Savivaldybių biudžetų fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimas“).

⁸¹ 46126,6 tūkst. Eur - 46099,4 tūkst. Eur = 698,1 tūkst. Eur

2021 m. liepos 15 d. audito ataskaitos Nr. A-4
 „Utenos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų
 ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
 naudojimo vertinimas“
 5 priedas

MOKYTOJO DARBO KRŪVIO STRUKTŪRA UTENOS RAJONO IR UTENOS APSKRITIES MOKYKLOSE

1 schema. Teisės aktais nustatyta mokytojo darbo krūvio sandara, kai bendra valandų suma 1512 val.

**1 lentelė. Mokytojų darbo krūvio sandara⁸² 2019-2020 ir 2020-2021 mokslo metais
Utenos rajono savivaldybės ir Utenos apskrities savivaldybių švietimo įstaigose**

Savivaldybės	I dalis. Valandos, perskaičiuotos proc.				II dalis. Valandos, perskaičiuotos proc.			
	pamokoms (kontaktingės valandos)	pasiruošimui pamokoms ⁸³	vadovavimui klasei	Iš viso	profesiniam tobulėjimui	privalomoms veikloms	individualiai sutariamoms veikloms	iš viso
2019/2020 mokslo metai (2020-01-01 duomenimis)								
Utenos r. sav.	51,0	51,7	7,2	84,6	5,3	5,3	4,9	15,4
Apskritis ⁸⁴	51,4	49,3	7,1	83,8	2,9	4,7	8,4	16,0
2020/2021 mokslo metai (2020-09-01 duomenimis)								
Utenos r. sav.	51,5	52,5	7,4	85,9	3,4	7,4	3,3	14,1
Apskritis	51,9	50,9	7,1	85,4	2,6	4,4	8,5	15,5

⁸² Dirbant pilnu etatu.

⁸³ Pasiruošimo pamokoms, mokinių darbų vertinimui skirta valandų dalis. Ši dalis skaičiuota procentais nuo kontaktinių valandų skaičiaus.

⁸⁴ Anykščių rajono savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Visagino savivaldybės, Zarasų rajono savivaldybės.